

TEDEN SLOVENSKE KULTURE ZA MLADE V DRUŠTVU SAVA

V dneh od 27. novembra do 3. decembra 2013 smo mladi člani Društva Sava iz Beograda organizirali projekt z naslovom Teden slovenske kulture. Namen projekta je bilo druženje ter povezovanje mladih Slovencev v Srbiji. Skozi kulturne dogodke smo poskušali pritegniti čim več pozornosti mlajših članov Društva, kar nam je tudi uspelo.

V okviru Tedna slovenske kulture smo pripravili štiri prireditve. Teden slovenske kulture se je začel 27. novembra v prostorih Društva Slovencev Sava, z otvoritvijo fotografske razstave na temo Slovenija, od kod lepote tvoje. Razstavili smo 30 fotografij članov Društva, ki smo jih izbrali na natečaju, zmagovalci pa so prejeli knjige Gorana Vojnovića *Ko Jimmy Choo sreča Fidela Castra*. Pri organizaciji natečaja smo sodelovali Andreja Ponikvar, Snežana Goršek, Marko Ulić in Dušan Krivec. Ob otvoritvi razstave smo se posladkali s poticami, ki jih je prijazno spekla in prinesla naša članica, Ivana Miljković.

Ana Trifković, Paša na Veliki planini

Potem smo 29. novembra v Kulturnem centru Grad gostili slovenskega pisatelja Gorana Vojnovića, avtorja znanih romanov *Čefurji raus!* in *Jugoslavija, moja dežela*. Goran Vojnović je spregovoril o svojem literarnem ustvarjanju, o življenju mladih v Sloveniji, predvsem pa o življenju mladih, katerih starši so priseljenci iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Več kot 100 obiskovalcev je bilo navdušenih nad literarnim večerom, prisotni pa so v prijetnem vzdušju imeli priložnost z gostom tudi poklepetati.

V nedeljo 1. decembra so starejše članice Društva Sava naučile otroke in mladostnike pripraviti nekaj slovenskih dobrot. Pekli smo ptičke in flancate, delavnico pa sta vodili Ana Nuša Gerden in Marija Prodanović, sicer aktivni v naši Pojoči družbi. Kuharske delavnice se je udeležilo 20 otrok in mladostnikov, v primernih predpasnikih, ki jih je sešila naša članica Ana Bjelić.

Nad delavnico so bili navdušeni tudi starejši člani in vsi smo se skupaj z veseljem učili, pekli in na koncu seveda tudi posladkali.

Zlatko Petrović, Mirno morje

Teden slovenske kulture za mlade smo zaključili 3. decembra, ko se je na plesnem večeru predstavila plesna sekcija, ki deluje v okviru Društva Sava. Kratak plesni tečaj sta organizirali Bojana in Milica Čaldović, članici Društva Sava. Naučili smo se tudi nekaj slovenskih plesov in se družili. Bilo je res zelo veselo, zbralo se je veliko mladih in vsi so se z veseljem pridružili v plesu, kar je bil naš cilj. Naši članici, Jasminka Samokec in Vesna Milošević sta za to priložnost pripravili veliko prekmursko gibanico, ki je teknila vsem udeležencem, na podlagi recepta (str. 11), ki sta ga pridobili pred šestimi leti od natakara v Hotelu Prisank v Kranjski gori, kjer naredijo slastno prekmursko gibanico po receptu natakarjeve babice.

Majda Sušnik, Luna in zmaj

Vsi smo se strinjali, da je projekt Teden slovenske kulture za mlade bil zelo uspešen. Spodbudil nas je, da prihodnje leto ponovno organiziramo dneve slovenske kulture v Beogradu.

Prisrčno se zahvaljujemo za pomoč našim članicam Ani Nuši Gerden, Ivani Miljković, Mariji Prodanović, Ani Bjelić, Vesni Milošević, Jasminki Samokec, Bojani in Milici Čaldović. Pri projektu sta nam poleg Urada za Slovence v zamejstvu in svetu

pomagala tudi Veleposlaništvo Republike Slovenije v Beogradu, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in seveda naše Društvo Sava.

Snežana Goršek

Gostovanje Gorana Vojnovića v okviru Tedna slovenske kulture za mlade

in *čefurščina* – izraza označujeta govornico, ki je svojevrstna zmes različnih jezikovnih ravnin južnoslovanskih jezikov.

Leta 2013 je Goran Vojnović objavil roman *Jugoslavija, moja dežela*, v katerem predstavi težave, ki pestijo družino nekdanjega jugoslovanskega oficirja po razpadu skupne države. Poleg teh dveh romanov je Vojnović objavil tudi knjigo *Ko Jimmy Choo sreča Fidela Castra*, kjer so zbrane njegove kolumne. Za svoje literarno delo je prejel dve prestižni nagradi, nagrado Prešernovega sklada in nagrado kresnik.

V obeh Vojnovičevih romanih je zelo uspešno uporabljena govornica priseljencev iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Za njihov sociolekt je značilno predvsem pomanjkljivo znanje slovenskega diasistema nasploh ali pa njegova raba na način, ki hitro izda tuj izvor, ter da so govorniki takšnih sociolektov zaznamovani kot le pogojni pripadniki jezikovne skupnosti.

Uspešni slovenski pisatelj Goran Vojnović je že večkrat gostoval v Beogradu, 29. novembra pa nas je razveselil z nastopom na literarnem večeru, ki sta ga v okviru Tedna slovenske kulture za mlade v Društvu Sava organizirali Andreja Ponikvar in Snežana Goršek, v sodelovanju s Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Veleposlaništvom Republike Slovenije in založnikom Rende. V Kulturnem centru Grad se je zbralo veliko število poznavalcev Vojnovičevih del, ki so pozorno prisluhnili njegovim besedam.

Goran Vojnović je rojen l. 1980 v Ljubljani, kjer se, po končanem študiju na AGRFT, ukvarja z literarnim ustvarjanjem ter režiserskim delom. Njegova uspešnica *Čefurji raus!* je izšla l. 2008, v naslednjih letih pa je roman predelan tudi v monokomedijo in film. V romanu je predstavljeno življenje v ljubljanskem naselju Fužine, kjer večinoma živijo priseljenci iz nekdanjih jugoslovanskih republik.

Protagonisti romana so najstnik Marko in njegovi sošolci ter njihovi starši, *komšije* in sosede. Neslovenski prebivalci so v Vojnovičevem romanu predstavljeni s svojim idiomom oziroma sociolektom, z govornico, za katero sta se uveljavila izraza *fužinščina*

Po literarnem večeru 29. novembra v Beogradu so številni člani Društva Sava in drugi gostje ostali v prijetnem pogovoru z mladim pisateljem in mu zaželeli še veliko uspešnic.

Maja Đukanović

V BEOGRADU NA OBISKU SLOVENSKA POLITIČNO-GOSPODARSKA DELEGACIJA S PREDSEDNICO VLADE ALENKO BRATUŠEK

V Srbiji se je 1. in 2. oktobra 2013 mudila na obisku močna slovenska politično-gospodarska delegacija na čelu s predsednico vlade Alenko Bratušek, v njej pa so bili še zunanji minister Karl Erjavec, gospodarski Stanko Stepišnik, kmetijski in okoljski Dejan Židan ter minister za infrastrukturo in prostor Samo Omrzel s sodelavci, ki so se jim pridružili tudi direktorji nekaterih pomembnih slovenskih podjetij (Gorenja, Petrola, Hidrie, Zavarovalnice Triglav, ZZI). Srbski gostitelji na čelu s predsednikom vlade Ivico Dačićem so delegacijo pričakali z najvišjimi državnimi častmi, prvič v zgodovini obeh držav pa je potekala skupna seja obeh vlad.

Državi sta podpisali več pomembnih sporazumov, ki zadevajo medsebojno izmenjavo in varovanje tajnih podatkov, sodelovanje na področju izobraževanja in energetike ter gospodarsko sodelovanje na tretjih trgih. Ministra za zunanje zadeve Karel Erjavec in Ivan Mrkić sta podpisala tudi pismo o nameri predaji rezidence bivše SFRJ v Rimu, ki je v okviru sukcesije pripadla Sloveniji, s čemer sta državi kompromisno rešili odprto vprašanje razdelitve pripadajočega zemljišča.

Premierka Bratuškova se je v okviru obiska srečala tudi s predsednikom države Tomislavom Nikolićem, podpredsednikom vlade Aleksandrom Vučićem in predsednikom Narodne skupščine Nebojšem Stefanovićem, ministri pa so imeli vrsto dvostranskih

srečanj; minister Erjavec se je med drugim ločeno srečal s srbskim kolegom Mrkićem. Delegacija je obisk sklenila v Stari Pazovi, kjer si je ogledala obrate podjetja Gorenje Tiki, oba predsednika vlad pa sta se s sodelavci udeležila tudi srbsko-slovenske poslovne konference, ki so jo skupaj pripravili Gospodarska zbornica Srbije, Slovenski poslovni klub in veleposlaništvo.

Premierka Bratušek je 1. oktobra zvečer obisk v Srbiji začela na slovenskem veleposlaništvu s srečanjem s predstavniki slovenskih društev v Srbiji in nekaterimi uglednimi Slovenci, ki delajo v Beogradu. Po pozdravnih besedah veleposlanika Franca Buta je premierka v krajšem nagovoru izpostavila pomen Slovencev v Srbiji kot dragocene vezi med obema državama. V imenu slovenske narodne skupnosti se je za priložnost za srečanje s predsednico vlade in njenimi sodelavci zahvalil predsednik Nacionalnega sveta slovenske manjšine Željko Kljun, sledil pa je sproščen pogovor z gosti iz Slovenije ob kozarcu slovenskega vina in prigrizku

Obisk slovenske vladne delegacije je bil v srbskih medijih deležen precejšnje pozornosti. Večina osrednjih medijev je kot glavno sporočilo obiska izpostavila slovensko podporo Srbiji na poti v EU ter namero obeh strani, da okrepi sodelovanje na vseh področjih, predvsem na gospodarskem.

Vir: <http://www.belgrade.embassy.si/>

VPIS V POSEBNI IMENIK

Vpis v posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine v Srbiji

Zakon o nacionalnih svetih narodnih manjšin iz leta 2009 je omogočil vpis v posebne volilne imenike narodnih manjšin v Srbiji. Obrazec za vpis lahko prevzamete na spletnih straneh Nacionalnega sveta in Društva Sava.

Na osnovi Zakona o varovanju osebnih podatkov, ki velja od 1. 1. 2009, je za vpis v posebni volilni imenik potrebno izpolnjeni zahtevek za vpis osebno dostaviti pristojni občinski upravi,

kjer imate prijavljeno prebivališče – ob predložitvi osebne izkaznice. Zakon tudi dopušča, da izpolnjen zahtevek skupaj s fotokopijo osebne izkaznice pošljete priporočeno na naslov vaše pristojne občinske uprave. Pristojna občinska uprava bo na vaš naslov v 15 dneh poslala Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik. Vpis v posebni volilni imenik je oproščen plačila administrativnih stroškov.

Z vpisom v posebni volilni imenik se ne izgubijo druge volilne pravice.

Z Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine se pridobi pravica do udeležbe na neposrednih volitvah Slovenskega nacionalnega sveta, ki so vsaka štiri leta. Pričakujemo, da bodo volitve za nove sestave Nacionalnih svetov razpisane sredi leta 2014.

Slovenski skladatelji v Srbiji – odslikave in odmevi prispevek na Vseslovenskem srečanju v Državnem zboru v Ljubljani, I. 2013

”Slovenci v Srbiji smo ponosni na naše rojake, ki so vplivali in vplivajo na kulturo in znanost v deželi, kjer živimo. V beograjskem Društvu Sava in v organizaciji Nacionalnega sveta slovenske manjšine smo v prejšnjih nekaj letih poskusili poudariti pomen slovenskih glasbenikov iz Srbije. Med njimi izstopajo imena Davorina Jenka, Mihovila Logarja, Zlatana Vaude in Anice Sabo. Skozi predstavitev njihovega dela bomo poskusili predstaviti vpliv slovenskih glasbenikov na srbsko umetniško glasbo.

Prvi skladatelj, ki ga predstavljamo v tem prispevku je **Davorin Jenko**, po rodu Slovenec, ki je s svojo vključenostjo v glasbeno življenje Srbije na prehodu dveh stoletij, pomembno prispeval k oblikovanju in zasnovi srbskega kulturnega izročila. Jenko je bil rojen leta 1835 v Dvorju pri Kranju, največji del poklicnega

življenja pa je preživel v Beogradu, in se je šele pred smrtjo vrnil v Slovenijo, kjer je tudi umrl leta 1914 – torej naslednje leto velja na primeren način zaznamovati 100 let od njegove smrti.

Prve zborovske skladbe je pisal kot zborovodja Slovenskega pevskega društva na Dunaju, leta 1863 pa se je preselil v Beograd kjer je prispeval k razvoju glasbenega in kulturnega življenja kot kapelnik Narodnega gledališča v Beogradu, ter kot član Srbskega učenega društva in član Srbske kraljevske akademije. Davorin Jenko je, med drugim, avtor prve srbske operete, napisal je glasbo za več kot 90 gledaliških del, je ustanovitelj srbske simfonične glasbe, v ljudstvu pa je najbolj znan po glasbi za nekdanjo slovensko himno *Naprej zastave slave*, in sedanjo srbsko himno *Bože pravde*. Skladba *Bože pravde* je napisana na verze Jovana

Đorđevića, in prvič je bila izvedena leta 1872 v okviru gledališke predstave *Markova sablja*, ki je nastala po naročilu za proslavo polnoletstva srbskega kralja Milana Obrenovića. Leta 2004 je ta skladba Slovenca Davorina Jenka uradno postala himna Republike Srbije.

V vrsti pomembnih slovenskih skladateljev, ki so delovali na področju današnje Srbije, velja poudariti tudi ime **Mihovila Logarja**. Rojen na Reki, je v Beograd prišel s t.i. praško skupino skladateljev, ki so v Srbijo in Jugoslavijo prinesli nove, sodobne skladateljske tendence. Dolgoletni profesor na Glasbeni akademiji v Beogradu, je Mihovil Logar bil tudi predsednik Združenja skladateljev Srbije, pogosto pa je nastopal tudi kot pianist.

Njegova dela so zelo različna po obliki in skladateljskih postopkih. Logar ni uporabljal srbskih ali slovenskih folklornih motivov v svojih delih, ampak je kot Slovenec, rojen na Hrvaškem, ki je živel v Srbiji, odražal stike med narodi, ki so v tem trenutku živeli v skupni državi. Logar je napisal več kot 200 del skoraj vseh žanrov. Tako se kot Slovenec uvrstil med najpomembnejše skladatelje v zgodovini srbske glasbe. Umril je leta 1998. Mihovila Logarja generacije pomnijo kot avtorja znane skladbe *Himna Beogradu*, ki je dolgo vrsto let bila zaščitni znak Radio-televizije Beograd, s katero se je vsak dan začel in končal televizijski program.

Logarjevo ustvarjalno obdobje delno sovпада z življenjem in delom **Zlatana Vaude**. Iz rojstne Šmarjetne pri Mariboru je med drugo svetovno vojno skupaj z družino našel zavetišče v Srbiji. Samo po zaslugi neverjetnih, srečnih okoliščin se je izognil streljanju 21. oktobra 1941 v Kragujevcu.

Po končanem študiju na beograjski Glasbeni akademiji je več kot 30 let bil dirigent in vokalni pedagog otroškega zbora RTB (Radio-televizije Beograd). Poleg obveznosti pri pripravah radijskih oddaj je zbor nastopal tudi v operah, ki so jih izvajali na odru Ljudskega gledališča v Beogradu. Opus Zlatana Vaude šteje skoraj 300 del med katerimi so najštevilčnejše

zborovske in komorne skladbe. Velja omeniti, da je Vauda eden najpomembnejših skladateljev glasbe namenjene otrokom med katerimi je najpomembnejša opera *Ježkova hišica* iz leta 1957, ki jo je uglasbil na besedilo Branka Ćopića, ter zbirke otroških pesmi *Gugalice* in *Mladinski zbori*.

Zlatan Vauda je prejel številne nagrade kot skladatelj, dirigent in pedagog. V Društvu Sava smo ponosni, da je bil naš član in da smo imeli to čast, da njegova dela poslušamo tudi v živo. Umril je leta 2010, o njegovem pomenu za srbsko kulturo pa priča tudi dejstvo, da je pokopan v Aleji častnih občanov v Beogradu.

Anica Sabo, redna profesorica na Oddelku za glasbeno teorijo na Fakulteti za glasbeno umetnost v Beogradu in prva predsednica Društva Slovencev Sava, sodi med tiste Slovence v Srbiji, ki so stebler slovenske kulture zunaj meja matične dežele. Rojena je l. 1954 v Beogradu, je avtorica številnih strokovnih člankov ter publikacij, njeno umetniško delo pa je zajetno in cenjeno v strokovnih krogih.

Anica Sabo je skozi različne oblike umetniškega angažmaja prispevala k učenju slovenskega jezika med mladimi slovenskega rodu in širjenju ter popularizaciji slovenske umetnosti in kulture med državljani Srbije. Najpomembnejši doprinos ohranjanju slovenske kulture v Srbiji je Anica Sabo dala kot ustanoviteljica Društva Slovencev Sava ter njegova prva predsednica. Društvo je, pod njenim vodstvom, ogromno prispevalo k širjenju slovenščine ter spodbujanju ohranjanja slovenske kulture in umetnosti v Srbiji.

Kot članica Nacionalnega sveta slovenske manjšine si močno prizadeva, da bi tudi zunaj meja Slovenije promovirala slovensko kulturo in da bi izstopili iz meja stereotipov o izseljencih. Med drugim je Anica Sabo ustanovila tudi komorni ansambel *Škancin*, v katerem nastopajo glasbeniki – člani Društva Sava. V dobrem desetletju delovanja Društva Sava in nato skozi projekte Nacionalnega sveta slovenske manjšine literarno-glasbenega značaja, kot sta na primer *Zvok besed* in *Strune, milo se glasite*, so predstavljene najnovejše tendence slovenskega literarnega ustvarjanja ter glasba slovenskih avtorjev iz Srbije.

Danes v Srbiji obstaja veliko mladih ljudi slovenskega rodu, med njimi veliko glasbenikov, ki bodo tudi v prihodnje promovirali slovenske skladatelje v Srbiji in njihovo glasbo nasploh ter bodo zagotovo nekega dne slišali svoje ime v prispevku kot je ta danes.

Na koncu je potrebno poudariti, da se z ohranjanjem slovenske ustvarjalnosti ter spodbujanjem nove, ohranjajo ne samo slovenska kultura in umetnost, temveč slovenstvo nasploh, predvsem skozi področja, ki ne poznajo meja in nam ponujajo vedno več, kot slovenstvo samo.”

Irena Kužnik, Snežana Goršek,
Darja Kovrlija in Ivo Đukanović

INTERVJU - Franc But

V okviru Biltena je ustanovljena tudi rubrika „Intervju“. V vsaki številki bomo intervjuvali nekega člana. To bodo osebnosti, ki so na različne načine vplivale na oblikovanje Društva, potem tisti, ki aktivno sodelujejo v njegovem delu, ali na katerikoli drug način pozitivno delujejo v interesu Društva.

V tej številki Biltena je naš sogovornik mag. Franc But, veleposlanik Republike Slovenije v Srbiji. V prejšnjem mandatu je bilo veliko priložnosti, da se člani Društva Sava spoznamo in družimo z veleposlanikom. S svojo navzočnostjo je počastil številne dogodke v Beogradu in drugih mestih v Srbiji. Srečanje z njim je vedno prijetno in vsi smo se lahko prepričali v njegovo prijaznost, dobrohotnost in neposrednost v komunikaciji. Ta intervju je priložnost, da izvemo nekaj o Francu Butu.

V kratkem časovnem roku po prihodu v Beograd, je Franc But ustvaril stik s člani Društva Sava. Za bralce našega Biltena bi bilo zanimivo, da Vas bolje spoznajo. Povejte nam nekaj o sebi in o delu Slovenije iz katerega ste.

Rojen sem v majhni vasi Kostrivnica, ki spada v občino Rogaška Slatina, od katere je oddaljena 4 km. V naši vasi izvirajo skoraj vse svetovno poznane rogaške mineralne vode, med njimi tudi sloviti Donat MG. V mojem starem kraju še sedaj živijo moja mama Jožefa, dva brata in sestra z družinami, oče Alojzij je žal že dolgo pokojen. Sam sem se po študiju preselil v Ribnico, na dom moje žene Darje, kjer še vedno živim, skupaj z že odraslima otrokoma, sicer še študentoma, Marušo in Mihom. Tako sem na nek način razpet med Dolenjsko, Štajersko in Beogradom. Po gimnaziji v Celju sem študiral na Biotehnični fakulteti

v Ljubljani, magistrski študij pa sem opravil na ljubljanski ekonomski fakulteti. V svojem življenju sem počel že marsikaj, med drugim sem bil član pogajalske skupine za vstop Slovenije v EU, državni sekretar in kasneje minister za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja, zadnjih 8 let pa sem veleposlanik, najprej v Pragi in sedaj v Beogradu. Ob svojem delu, ki je zahtevno in mi vzame veliko večino časa, zelo rad berem, se ukvarjam s športom, potujem in vrtnarim.

Slovenija pomaga, da se v vsem svetu organizirajo društva Slovencev. Za vse, ki živijo zunaj matice je to zelo dragoceno. Kako Vi gledate na pobude, ki jih dobimo iz Slovenije?

Slovenski narod je eden najmanjših v svetu, a je kljub vsemu preživel skozi vse vihre zgodovine. Slovenci bi morali biti kot ena velika družina, katere enako pomembni člani so tisti, ki živijo v matični domovini, kot mnogi, ki ste svoje novo življenje ustvarili izven meja, pa naj bo to v Evropi, obeh Amerikah ali Avstraliji. Posebno mesto gre Slovincem, ki živite v državah, ki so nastale na območju nekdanje Jugoslavije, torej tudi v Srbiji. Organiziranost Slovencev v društvih in podpora matične države delovanju le teh sta izjemnega pomena. Zelo važno je, kako v društva privabiti mlade, tretjo in četrto generacijo Slovencev in kako delovanje društev narediti privlačno tudi za njih, ki uporabljajo nove oblike komuniciranja in ki svet doživljajo drugače, ker so pač mladi. Ob tem pa bi dodal še to: “Ambasador Slovenije nisem samo jaz, ambasadorji moje domovine, našega jezika in kulture, ste vsi vi, ki kot Slovenci živite v Srbiji in aktivno prispevate k njeni prepoznavnosti”.

Ko izide številka Biltena, v katerem bodo člani Društva in vsi zainteresirani imeli priložnost brati ta intervju, se boste Vi že pripravljali za odhod iz Srbije. Ali imate kakšno sporočilo za člane Društva?

Da, res je, konec novembra 2014 odhajam iz Srbije. Na tukaj preživeta leta bom ohranil najlepše spomine, s seboj bom odnesel številne obraze ljudi, ki sem jih imel priložnost spoznati, dogodke, ki sem se jih udeležil, druženja, ki so me obogatila. Vsem članom društva Sava

želim, da vas pozitivna energija, ki jo je čutili v druženju z vami, ne zapusti in da jo boste prenesli še na mlajše rodove. Morda bo za njih Slovenija nekoč le oddaljen spomin na starše in prednike, a pomembno je, da več od kod prihajaš, da si na to ponosen in da tega nikoli ne pozabiš. To še posebej velja za današnji moderen in globaliziran svet. Želim si, da bo v Beogradu še dolgo čutili prisotnost Slovencev, da boste ostali majhen a bogat delček pisane raznovrstnosti sredine v kateri živite.

Ali bi želeli posebej poudariti, opaziti, zameriti ali pohvaliti nekaj, kar ni zajeto z uprašnji?

Predvsem želim pohvaliti vse, ki ste aktivni in ki veliko svojega časa posvečate dogodkom, ki so povezani z društvom in s Slovenijo. Lepo je videti pevke iz Pojoče družbe, ki so, čeprav ne več rosno mlade, včasih bolj mladostne od mladenk. Lepo je videti, da imate znotraj Save številne sekcije, in da se redno zbirajo tudi mlajši člani društva. Lepo je, da znotraj društva gojite tudi zahtevnejšo kulturo, da se lahko pohvalite na primer z godalnim orkestrom Škancin, ali s pevskim Kvartetom društva Sava. Lepo je, da imate v svoji sredi odlične režiserje, ali pa da kdo od poznanih slovenskih beograjčanov še vedno zna prav “po Ribniško” raztegniti meh. Res lepi prostori na Terazijah so zagotovo dobro izkoriščeni in služijo svojemu namenu. In ne smem pozabiti niti na gospoda nadškofa Hočevarja, človeka izjemne širine, dialoškega in modrega človeka, niti na slovenske duhovnike in redovnice. S slovenskimi redovnicami bo iz Beograda odšla pomembna priča tragičnih in veselih usod polpretekle zgodovine.

Na koncu bi Vas prosila, da našim bralcem priporočite pesem, ki Vam je posebno pri srcu. V vsaki številki objavimo slovensko pesem, ki jo potem radi in pogosto pojemo na naših srečanjih. Kaj bi nam priporočili?

Na to vprašanje je kar težko odgovoriti. Veliko je res lepih pesmi, ki jih naš narod prepeva že stoletja. Morda bi bila primerna, da se zapoje, Ipavčeva Domovini (Bodi zdrava domovina), ker je domoljubna, milozvočna in kar malo pogreje srce.

Anica Sabo

SLOVENSKI POSLOVNI KLUB

Gost septembrskega sestanka kluba je bil Boris Vukić, ustanovitelj in organizacijski svetovalec Adižes Inštituta, ki je na zelo zanimiv način predstavil enako zanimivo temo Gribom-mobing v ogledalu. Prisotne je pozdravil tudi gospod Franc But, veleposlanik Republike Slovenije v Srbiji. Sestanek je potekal 25. septembra v hotelu Metropol Palace v Beogradu.

Dne 2. oktobra 2013 je v prostorih Gospodarske zbornice Srbije potekala prva slovensko srbska poslovna konferenca, na kateri so bili predsednica Vlade Republike Slovenije Alenka Bratušek, premier Srbije Ivica Dačić, ter predsednica Slovenskega poslovnega kluba Danijela Fišakov, ki je poudarila, da se slovenska podjetja dobro počutijo v Srbiji in da je Srbija na drugem mestu po številu slovenskih

naložb v tujini. Na konferenci je govoril tudi predsednik Gospodarske zbornice Srbije Željko Sertić. Alenka Bratušek je med drugim dejala, da so odnosi med dvema državama odlični in da obstaja že tradicionalno dobro sodelovanje, ter da bo Slovenija pomagala Srbiji na poti proti EU. Ivica Dačić je dejal, da obstaja veliko možnosti za sodelovanje, predvsem na področju energetike, prometa, informacijskih tehnologij, turizma ter kmetijstva.

Osrednji gost na oktobrskem sestanku kluba (23.10. 2013) je bil srbski minister za gospodarstvo Saša Radulović. Vse člane je sicer prvi pozdravil veleposlanik Republike Slovenije v Srbiji Franc But. Vsi so dobili priložnost, da prav od ministra, slišijo vse o vseh kombinacijah izboljšave domače poslovne klime, ter smernicah Srbije za pot iz deficita.

November se je začel v znamenju športa, in je 5. novembra bila organizirana košarkarska tekma med moštvi Slovenskega poslovnega kluba in Srbske asociacije menedžerjev, na kateri je Slovenski poslovni klub zmagal, po napeti tekmi pa je sledil koktejl, kjer so

člani okrepili poslovne stike in izmenjali poslovne informacije.

Gost na novembrskem sestanku kluba v hotelu In 20. novembra 2013 je bil Nikola Čoršović, državni sekretar ministrstva za finance, ki je govoril o konkretnih ukrepih, z željo izboljšati poslovno sodelovanje. Prisotne je pozdravil tudi veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu Franc But.

S tradicionalnim novoletnim srečanjem v Aeroklubu 12. decembra 2013 je SPK z novim vodstvom zaključil še eno uspešno poslovno leto. Veliko število obiskovalcev je uživalo, ne samo v izjemni hrani in pijači, ampak tudi v vrhunski glasbi slovenske umetnice Nine Pušlar in njenega benda.

Snežana Goršek

STOLETNICA PRIHODA SLOVENCEV V KOSTOLAC (1913–2013)

Na iniciativo članov Društva Sava Saše in Dobrice Radića sta 22. julija 2013 veleposlanik Republike Slovenije g. Franc But in ataše g. Dejan Vladić prvič obiskala Kostolac. To je bilo ob proslavi stoletnice prvega priseljevanja Slovencev v Kostolac in zaposlovanja v tamkajšnjem premogovniku (1913–2013).

Slovesnost je potekala v svečani dvorani PD "TE KO" Kostolac. Veleposlanika so pozdravili Vladimir Vila, namestnik direktorja PD "TE KO" Kostolac, Desimir Stević in predstavnik Društva Sava Saša Radić, ki je tudi pripravil obisk. Slovesnosti se je udeležilo okrog petdeset oseb slovenskega rodu, predstavniki lokalne samouprave in številni mediji.

Saša Radić je navedel podatek, da mesto šteje 9.500 prebivalcev, v slovenski skupnosti pa jih je preko 250. Prvi Slovenci so dospeli v Kostolac leta 1913, ko je bil del avstroogrške vojske mobiliziran za delo v premogovniku. Ob tej priliki se spominjamo okrogle

stoletnice prihoda in oblikovanja slovenske skupnosti v Kostolcu (več o tem v Biltenu 21).

Veleposlanik g. Franc But je izrazil veselje ob povabilu. Na slovesnem koktelu so Kostolčani slovenskega rodu imeli priložnost, da se z njim pogovorijo. Ob zahvali so ga ljubeznivo povabili, naj jih še obišče.

Saša Radić

Prevedel: Jurij Devetak

Iz medijev:

Obisk veleposlanika Slovenije: <http://www.boom93.com/info/lokalne-vesti/16758/poseta-ambasadora-slovenije.html>
Slovesni sprejem v čast veleposlanika Buta – Kostolac – Požarevac: <http://www.youtube.com/watch?v=ZAb6zEuhY04>

**Za vso pomoč se pristrčno zahvaljujemo:
Urad R. Slovenije za Slovence v zamejstvu
in po svetu**

**Ministrstvo za izobraževanje, znanost
in šport R. Slovenije
Nacionalni svet slovenske narodne manjšine**

**NLB Banka A.D. Beograd
KRKA d. o. o. Novo mesto
ETOL JVE d. o. o. Novi Sad
Andreja Ponikvar**

HALO, TUKAJ SLOVENSKI MEDITERANI!

Julija 2013 sem se prvič udeležila poletnega tečaja slovenskega jezika Halo, tukaj slovenski Mediteran! Učenje, zabava, druženje, morje, različne delavnice... – z eno besedo, uživanje.

Preden sem prišla v Koper, sem se bala, da se ne bom znašla. Toda takoj po prihodu sem spoznala veliko ljudi iz različnih krajev sveta. Prišli so iz Nemčije, Avstrije, Avstralije, Bosne, Hrvaške, Italije in Švice. Vsi smo bili različne starosti in so nas razdelili v 4 skupine. Predavanja smo imeli od 8 do 12 ure. Lektorji so vedno bili nasmejani, dobri in so nam na različne načine pomagali, da se naučimo slovensko.

Skozi delavnice smo postali bolj komunikativni in sproščeni. Res so bile ustvarjalne in zanimive. Imeli smo gledališko, kuharsko, pesniško, folklorno, filmsko delavnico... Najbolj všeč mi je bila gledališka delavnica, saj je bilo komično.

Po pouku smo skupaj šli ven, in sicer v mesto, na plažo, v nakupovalni center... To kar mi je bilo posebej všeč so izleti, ki so nam jih organizirali. Šli smo v Idrijo in obiskat Piranske solnine.

Zdi se mi, da je slovenski jezik težek, čeprav dosti ljudi misli, da je enak srbsčini. Zelo sem vesela, ker menim, da se je moja slovenščina izboljšala. Vesela sem tudi zato, ker sem spoznala veliko prijateljev in sem z njimi še vedno v stiku. 14 dni je prehitro minilo in sem se odlično zabavala in sproti dosti naučila. Z veseljem bi se rada spet vrnila, udeležila tečaja, srečala stare prijatelje in se pogovarjala s profesorji.

Tečaj slovenskega jezika mi bo ostal v zelo lepem in dobrem spominu.

Nikoleta Krstić

Poletna šola v Bovcu

Bovško leži na skrajnem severozahodu Slovenije in na stičišču treh velikih evropskih kulturnih arealov – slovanskega, germanskega in romanskega. Iz osrčja Julijskih Alp se vanj zajeda reka Soča, ki skupaj s pritoki, Koritnico, Lepenco in Učjo, temu območju daje značilni videz globokih alpskih dolin, obkroženih tudi z več kot 2000 m visokimi gorami.

Bovec je mesto in središče občine Bovec. Leži pod južnim pobočjem Rombona, na najvišji soški terasi, ob severnem robu Bovške kotline. Poleg Rombona kotlino obdajajo še na jugu Polovnik, na vzhodu Javoršček, na severovzhodu pa Svinjak in visokogorsko kraško pogorje Kanin ali Kaninsko pogorje.

„Poletna šola Bovec“ je potekala od 15. do 29. avgusta 2013 v mestu Bovec. Bistvo poletne šole je bil medkulturni dialog in učenje jezikov (slovensko, nemško, italijansko,

furlansko in hrvaško) ter druženje študentov. Vodilna tema je bila „Okolje in ekologija v alpsko-jadranskem prostoru“. Imeli smo tudi strokovne ogleda Bovca, Kobariškega muzeja, pohod k trdnjavi Kluže in pohod ob Soški poti. Pohodi so bili zelo zahtevni. Delavnice so vse bile v zvezi z vodilno temo poletne šole: „Trajnostna mobilnost kot element trajnostne paradigme v gorskem svetu“, „Nosilna zmogljivost alpsko-jadranskega prostora za turizem“ ali „Okoljska etika in medgeneracijska pravičnost“...

Zelo so bile zanimive tudi jezikovne vaje po navodilu lektorjev. Učenci Poletne šole Bovec so vglavnem študenti iz Nemčije, Italije, Avstrije, Slovenije, Hrvaške ali Srbije. Pogovarjali smo

se v raznih jezikih. Na koncu smo imeli zaključno prireditev in smo veliko peli. Letos med 15. in 29. avgustom poleg jezikovnih tečajev, predavanj, diskusij in delavnic smo imeli multivizijsko retrospektivo 20 let poletne šole, strokovni ogled Bovca, obisk kobariškega muzeja, pohod k trdnjavi Kluže in fakultativno celodnevno ekskurzijo Unikuma. V Bovcu smo si ogledali Mestni muzej, katedralo, gledališče, veliko hiš različnih barv in bovške ovčice. Pristrčno se zahvaljujem organizatorjem Poletne šole Bovec, ki so mi omogočili štipendijo zaradi mojih slovenskih korenin in bili zelo prijazni.

Jelena Hajdinjak

Poletna šola slovenskega jezika v Ljubljani

V Ljubljani je julija potekala že 32. Poletna šola slovenskega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Dva ali štiri tedne se je slovenščino učilo 115 udeleženk in udeležencev iz 28 držav in sicer iz: Argentine, Avstralije, Avstrije, Anglije, Bolgarije, Bolivije, Belgije, BiH, Češke, Danske, Francije, Italije, Izraela, Japonske, Kanade, Kosova, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Rusije, Slovaške, Srbije, Škotske, Švedske, Švice, Tajvana, Ukrajine in Združenih držav Amerike. Med tečajniki poletne šole, ki jo je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, so tudi udeleženci slovenskega rodu, ki živijo v tujini in so prejeli štipendijo šolskega in visokošolskega ministrstva ter urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Na tečaju slovenskega jezika so bili tudi udeleženci, ki niso slovenskega rodu, ampak ki študirajo slovenščino in slovensko kulturo v njihovih državah.

Udeleženci imajo različne motive za učenje slovenskega jezika. Tisti ki imajo slovensko poreklo, pridejo raziskovat in spoznavat svoje slovenske korenine, nekateri se učijo zato, da bodo lahko komunicirali s svojimi starejšimi sorodniki, ki govorijo le slovensko, veliko udeležencev se uči slovensko zato, ker imajo slovenskega partnerja/partnerko, nekateri zaradi študija, dela v Sloveniji.

Tečajnice in tečajniki so se slovenščino učili v 13 dopoldanskih skupinah in 9 popoldanskih skupinah s pomočjo 13 prijaznih učiteljic in 6 asistentk. Če potrebujete uradno potrdilo o znanju slovenščine, se lahko po koncu prvega dvotedenskega tečaja udeležite izpita iz znanja slovenščine na srednji ali visoki ravni, ki ga izvaja Izpitni center pri Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

V Poletni šoli je poleg jezikovnega tečaja potekal tudi pester spremljevalni program. Vsak dan so organizirane različne delavnice: glasbene, plesne, filmske in tako naprej. Meni je bil najbolj všeč

spoznavalni večer, ko je vsak udeleženc predstavil državo iz katere pride. Zanimivo je bilo in na izletu "Greš peš in ješ" kjer smo obiskali najstarejše in najboljše kavarne in slaščičarne v Ljubljani in smo imeli priložnost poskusiti tradicionalne slovenske jedi. Zlasti bi omenila ekskurzijo na prekrasno Blejsko jezero. Tam smo cel popoldan plavali, veslali in se družili z ostalimi udeleženci.

Ljudje, ki sem jih srečala, so pogosto bili zelo prijazni in zelo veseli, kadar smo se pogovarjali po slovensko. Mene je tudi veselilo, počutila sem se skoraj tako kot da sem doma in zato vem, da se bom kmalu splet vrnila v Slovenijo.

V poletni šoli sem poleg učenja slovenščine tudi spoznala veliko mladih ljudi ki prihajajo iz različnih delov sveta in sem spoznala njihovo kulturo in običaje.

Za konec samo rečem da so ta dva tedna prehitro minila in se še enkrat zahvalim za štipendijo ki sem jo sprejela.

Maria Čebela

DAN EVROPSKIH JEZIKOV – URA SLOVENŠČINE V KRUŠEVCU

V Centru za strokovno izpopolnjevanje v Kruševcu smo 24. septembra, v okviru praznovanja Dneva evropskih jezikov, organizirali uro slovenskega jezika za učence in učitelje iz kruševskih šol. Uro slovenščine sva organizirali in izpeljali Andreja Ponikvar in Maja Đukanović, obe s Filološke fakultete v Beogradu, o slovenskih glasbenikih in njihovem vplivu na srbsko

kulturo pa je spregovorila prof. mag. Anica Sabo, s Fakultete za glasbeno umetnost v Beogradu. Vse tri smo kot beogradske Slovenke tudi aktivne članice Društva Sava. Navzoče je v imenu veleposlaništva R. Slovenije pozdravil Dušan Dujmić.

Po končani predstavitvi smo imeli sestanek s predstavniki mesta Kruševac, ki je sicer zelo dejavno v organiziranju različnih šolskih dejavnosti in vzpostavljanju stikov s slovenskimi šolami. Sestanka smo se udeležili Mirjana Zlatanović in Dragana Milićević, namestnici župana, predstavniki Mestne uprave, šolske uprave, Mestne knjižnice, Združenja Lipa in gostje iz Beograda. Pogovorili smo se o možnostih izboljšanja meddržavnega sodelovanja, predvsem na področju izobraževanja in smo se dogovorili o načrtu dejavnosti za naslednje obdobje.

Slovenski poslovni klub in Veleposlaništvo so za učence pripravili skromne spominke. Učenci in učitelji, ki so se udeležili predavanja so bili zelo zadovoljni, saj so izvedeli veliko novih stvari.

Maja Đukanović

Dan pismenosti v Kruševcu

Med uradne praznike Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine sodi tudi Dan reformacije – dan pismenosti. Za organizacijo njegovega praznovanja sva bili zadolženi Anica Sabo in Maja Đukanović. Odločili sva se, da bi Dan pismenosti praznovali v Kruševcu, v sodelovanju z Društvom Lipa.

V prostorih Centra za strokovno izpopolnjevanje (CSU) v Kruševcu, smo 22. novembra 2013, program organizirali v dveh celotah. Dopoldanski del programa je zajemal delavnice namenjene učencem in dijakom, in sicer so se seznanili z digitalno, jezikovno in likovno pismenostjo. Delavnic se je udeležilo več kot 60 otrok in mladih. V drugem, popoldanskem delu je v prostorih CSU organizirana Okrogla miza na temo Ohranimo identiteto skozi zapis, kjer so bili predstavljeni ustvarjalci slovenskega rodu, ki so vplivali na razvoj umetnosti in znanosti v Srbiji.

Delavnico digitalne pismenosti je vodil prof. Saša Jevtić, sicer aktiven član Društva

Lipa iz Kruševca, ki že vrsto let uspešno povezuje šole iz Slovenije in Kruševca. Mladim je predstavil, kako sodobne elektronske vire informacij uporabijo z pridobitev novih informacij in znanj.

Delavnico jezikovne pismenosti je vodila prof. Dušica Dobrodolac. Delavnice so se udeležili člani jezikoslovne sekcije Gimnazije iz Kruševca, na začetku pa so nastopili učenci – člani Društva Slovencev Lipa iz Kruševca. Dijaki so najprej predstavili različne vrste pisav, potem jim je prof. Dobrodolac v zanimivim predavanju predstavila osnovne značilnosti slovenskega jezika in ga primerjala s srbsščino, za konec pa so poskusili razumeti in prevesti pesem Otona Župančiča *Veš, poet svoj dolg*.

Marija Vauda, akademska slikarka, članica Društva Sava je vodila Likovno delavnico. Na njej so učenci na podlagi motivov s slovenskih ljudskih vezeninu stvarili vrsto lepih in zanimivih risb. Seznanili so se z osnovami tehnike risanja in s tipičnimi motive iz slovenskega ljudskega izročila.

V popoldanskih urah smo v prostorih CSU organizirali Okroglo mizo na temo:

Ohranimo identiteto skozi zapis, s čimer smo hoteli poudariti pomen strokovnega zapisovanja in arhiviranja podatkov o slovenski skupnosti v Srbiji. Po prijaznih pozdravnih besedah Mirjane Zlatanović, namestnice župana za družbene dejavnosti in Violete Mihajlović, direktorice mestne knjižnice sem moderatorica, Maja Đukanović, nagovorila številno občinstvo in predstavila goste: prof. mag. Anico Sabo, s Fakultete glasbene umetnosti v Beogradu, Marijo Vauda, akademsko slikarko iz Beograda in Zorana Mandelca iz Arhiva mesta Kruševac. Na Okrogli mizi smo predstavili pomenu stvarjanja slovenskih skladateljev v Srbiji, stike med slovenskimi in srbskimi slikarji, ter spregovorili o Slovencih v Rasinskem kraju.

V glasbenem delu programa je nastopil duo iz komornega ansambla Škancin, s skladbo Zlatana Vaude *Retrospekcije*. Skladbo, ki jo je podrobno predstavila Anica Sabo sta navdihnjeno zaigrala Imre Sabo, violina in Dragi Randelović, violončelo.

Maja Đukanović

OTROŠKI KOTIČEK

TRETJE MESTO NA KVIZU V NIŠU

26. 11. 2013 smo Milica, Iva, Anđela in Ana odpotovale iz Beograda v Niš. Vabili so nas člani Društva Slovencev iz Niša, kjer že tradicionalno prirejajo tekmovanje o poznavanju Slovenije, Slovencev, slovenščine ... na kvizu Koliko poznamo našo Slovenijo? Letos smo iz Društva Sava sodelovali že četrtič, kviz pa je organiziran petič. Letošnja tema je bila: promet. Na tekmovanje smo se skupaj pripravljali pri dop. pouku slovenščine. Dobro smo bile pripravljene.

V Nišu so bili otroci iz različnih društev Slovencev v Srbiji. Tekmovalo je osem ekip, v vsaki dva tekmovalca.

Ko smo prispele v Niš, smo pozdravile prijateljke. Nato smo se pripravile na tekmovanje. Pravila igre smo poznale. Nismo pričakovale težav. Ana je že tekmovala, Anđela je bila novinka. V polfinalu smo tekmovali z ekipo iz Subotice, ker smo zmagale, smo se v finalu borile z ekipo iz Zrenjanina. Do zadnjega trenutka je bilo napeto. Na koncu smo osvojile 3. mesto in prejele pokal. Zmagali so tekmovalci iz Zrenjanina, drugi so bili tekmovalci iz Niša.

Med kvizom smo se zabavali, navijali za prijateljke, prišepetavali rešitve, ploskali ... na koncu smo se še slikali. Kot nagrado za sodelovanje smo vsi tekmovalci dobili lepa

darila. Po kvizu smo v prostorih društva jedli čevapčice in pili koka kolo.

V Nišu smo se imele zelo dobro. Pozdravile smo stare in spoznale nove prijateljke. Naučile smo se nekaj novega o prometu. Upamo, da bomo lahko sodelovale tudi naslednje leto.

Zapisele učenke dop. pouka slovenščine:
Anđela, Ana, Milica, Iva

V soboto, 12. 10. je bilo v Dijaškem domu v Subotici 8. otroško kulturno srečanje *Mavrica*.

Iz Društva Slovencev Sava iz Beograda sva prišli Ana Mihelič, ki je recitirala pesem DEŽEVNA in Sandra Stanojčić, ki sem recitirala MESECI V LETU.

Nastopali so otroci iz Subotice z igrico o dveh zajčkah in igrico o veverici. Otroci iz Niša, Zrenjanjna, Vršca (Gudurice) in Subotice so recitirali. Otroci iz Slovenije so plesali in peli Abraham ima sedem sinov. Peli so tudi fantje iz Celja. Po kosilu smo se odpeljali na ergelo. Tam imajo lipicance. Peljali smo se z vozom, nekateri so jahali konja. Bilo je zelo lepo.

Sandra Stanojčić

MIKLAVŽEVANJE

Kot vsako leto je tudi letos otroke, ki v Društvu Sava obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine, obiskal Miklavž z angelčkom. Otroci so ga privabili s pesmijo in recitacijami. Miklavž je imel na glavi škofovsko kapo, dolgo belo brado in zakriviljeno palico. Pohvalil je otroke, da so bili pridni in da zato s sabo ni pripeljal parklja. Razdelil jim je darila, ki sta jih pripravili Biljana in učiteljica Tatjana. Darila je sofinanciral Nacionalni svet slovenske narodne manjšine. Pojoča družba je zapela dve pesmi. Miklavž je otrokom obljubil, da bo prihodnje leto spet prišel.

Ana Nuša Juvanc Gerden

JEZIKOVNI KOTIČEK

PISAVA IN GLASOVI

Srbi pišejo v cirilici in latinici. Cirilica je tradicionalna srbska pisava, toda danes je latinica vedno bolj v rabi. Cirilica in latinica imata po 30 črk:

V primerjavi s slovensko, ima srbska abeceda pet črk več: ć, dž, đ, lj, nj.

A a	А а	G g	Г г	O o	О о
B b	Б б	H h	Х х	P p	П п
C c	Ц ц	I i	И и	R r	Р р
Č č	Ч ч	J j	Ј ј	S s	С с
Ć ć	Ћ ћ	K k	К к	Š š	Ш ш
D d	Д д	L l	Л л	T t	Т т
Dž dž	Џ џ	Lj lj	Љ љ	U u	У у
Đ đ	Ђ ј	M m	М м	V v	В в
E e	Е е	N n	Н н	Z z	З з
F f	Ф ф	Nj nj	Њ њ	Ž ž	Ж ж

Jêzik, jezika, jeziku, jêzik, o jeziku, z jezikom...

Dva jezika, dveh jezikov, dvema jezikoma,

dva jezika, o dveh jezikih, z dvema jezikoma

Trije jeziki, treh jezikov, trem jezikom,

tri jezike, o treh jezikih, s tremi jeziki

Skratka: jezikovni kotiček

ć - zaznamuje glas, ki je po artikulaciji podoben slovenskemu č; najkrajše in najbolj enostavno navodilo za izgovor glasu ć pravi: ć je mehki č. Slovenci pogosto ne ločijo ta dva glasova, oz. izgovarjajo samo č,

dž - je v srbsčini dvočrkje. Slovenci ga poznajo kot kombinacijo črk d in ž, na primer v besedah *džezva*, *džez*, *džamija*, *džip* ipd, izgovarjajo ga tudi v besedah tipa *učbenik*, *učbeniški*. V srbskih križankah torej dž sodi v en kvadrater, v slovenskih pa v dva.

V nekaterih izpeljankah, npr. nadživeti, odživeti, podžupan, se kombinacija d in ž bere ločeno, kot dva glasova in ne kot en glas dž. To je bolj opazno, če takšne besede napišemo v cirilici, kjer je bolj očitna razlika v izgovoru поджупан поджупан v primerjavi z цезва.

đ - zaznamuje glas, ki je podoben slovenskemu dvočrkju

dž; kot za glas ć, velja navodilo: đ je mehki dž.

lj - je v srbski abesedi dvočrkje in se izgovori kot en sam glas, mehkejše kot ločena slovenska l in j. To, da gre za en glas, je bolj opazno v cirilici: Љубљана.

nj - je v srbski abesedi dvočrkje in se izgovori kot en sam glas, mehkejše kot ločena slovenska n in j. Tudi to je bolj opazno v cirilici: сањати.

V nekaterih tujih besedah, npr. injekcija, konjugacija, konjunktivitis, se kombinacija n in j bere ločeno, kot dva glasova in ne kot en glas nj. Primerjajte v cirilici: сањати in инјекција.

r - včasih zaznamuje vokalni r, npr. v besedah krst, vrt, vrteti.

Vir: Đukanović M. i Đukanović V. (2005), Srpsko-slovenački i slovenačko srpski rečnik, Ljubljana: Pasadena.

Priredila: Danijela Stojnić

SLOVENSKE PESMI

DOMOVINI

Benjamin Ipavec
besedilo: Jakob Razlag

Voice

Bo - di zdra - va, do - mo - vi - na, mi - li moj slo - ve - nski kraj! Bo - di
5 zdra - va do - mo - vi - na, mi - li moj slo - ven ski kraj! Ti pre - kra - sna, ti e -
10 di - na, me - ni si ze - melj - ski raj! Tu - je še - ge, tu - je ljud - stvo so pri -
15 jat' - lji, brat - je ne, sla - va le slo - van - sko ču - stvo sr - ce
19 mo - je - ve - se - li. Pri -mi ce - lov, ze - mlja mi - la pri -mi sr - ce mo - je
24 vdar da bi ve - dno ma - tka bi - la ne po za - blje - na ni - kdar.

SLOVENSKE NARODNE JEDI

Predstavljamo slovenske narodne jedi, ki so po etnoloških virih in podatkih sestavni del materialne kulture slovenskega naroda oz. del naše kulturne dediščine. Po nastanku, pomenu in značilnostih, te jedi razlikujemo od danes, pogojno povedano, splošno bolj znanih sodobnih receptov meščanske in internacionalne kuhinje. Neredko so posamezne narodne jedi nastale v zvezi z različnimi ljudskimi običaji in praznovanji. Jedi bodo predstavljene po slovenskih pokrajinah kjer so nastale, kadar je o tem dovolj gotovih krajevnih virov. Prizadevali si bomo v vsakem primeru slediti avtentičnosti receptov, čeprav posamezni tudi ne bi bili popolnoma v skladu s sodobnimi zahtevami zdrave prehrane.

Prekmurska gibanica

Prekmursko gibanico so prvotno pripravljali iz dveh vrst testa: iz prhkega, ki so mu rekli podplatasto testo in iz vlečenega testa. S podplatastim testom prekrijemo dno pekača, ker je to težka gibanica pripravljena včasih iz štirih različnih nadevov.

Sestavnine:

Prhko testo: 25 dkg mehke pšenične moke, 8dkg masla, 1 jajce, 2-3 žlice belega vina, 1 žlička sladkorja, ščepec soli.

Vlečeno testo: 75 dkg mehke moke, 1 rumenjaki, 3/8 mlačne vode, sol

Nadevi: 1) 30 dkg skute, 1 jajce, 2 žlici sladkorja, 1 dcl kisle smetane, ščepec soli; 2) 20 dkg zmletega maka, 1dcl mleka, 1 jajce, 1 žlica sladkorja; 3) 20 dkg zmletega maka, malo sladkorja, cimeta; 4) 1/2 jabolka, malo cimeta in sladkorja, 10 dkg rozin

Vse sestavnine, ki jih potrebujemo za testo pomešamo v skledi in zamesimo testo. Medtem ko prhko testo počiva zamesimo vlečeno testo. Ko obe vrsti testa počivata pripravimo vse štiri nadeve. Ko smo pripravili vse nadeve se spet lotimo testa. Prhko testo razvaljamo za pol prsta in ga položimo na dno namaščenega pekača. Testo naj sega na rob pekača. Nato vlečeno testo rahlo raztegnemo in pustimo da se nekoliko posuši. Zdad načnemo sestavljati gibanico. Po spodnjem testu namažemo najprej makov nadev, ga pokrijemo z listom vlečenega testa in poškopimo s smetano ali z raztopljenim maslom. List premažemo s skutnim nadevom in ga pokrijemo z naslednjim listom. Tega poškopimo s smetano in ga potresemo z orehi. Nato po testu potresemo jabolčni nadev. Še tega pokrijemo z vlečenim testom in testo poškopimo z maslom. Na vrh položimo še en do dva lista testa. Pazimo, da vsak list poškopimo z maslom. Tako je gibanica pripravljena za

peko. Pečemo jo na zmerni vročini pol ure, nato zlijemo po njej 2 dcl domače kisle smetane in jo pečemo še pol ure. Gibanica je seveda najbolj okusna, če je pečena v krušni peči.

Jasminka Samoček

Žganci z medom (Črna na Koroškem)

Sestavine: 3 l slanega kropa, 80 dag moke (oštre, bele, koruzne ali ajdove), 8 žlic medu, 4 žlice masti

V vrelo osoljeno vodo vsujemo presejano moko. Voda ne sme preveč vreti, da se iz moke naredi lep kupček. Vre naj 15 minut, nato kupček obrnemo, ga na sredini prebodemo s kuhlalnico in kuhamo še 10 minut. Odcedimo približno 1.5 l vode, segrejemo mast, zlijemo v lonec in zmešamo žgance. Nadrobimo jih v skledo, prelijemo s toplim medom in ponudimo.

Gobova juha s krompirjem

Sestavine: 1/2 do 3/4 kg svežih gob, 5 strokov česna, precej peteršilja, 3 do 4 paradižniki, 8 dag olja, 1 kg krompirja, 1 žlica moke, sol, poper, majaron, kis, 1 dl kisle smetane

Očiščene gobe narežemo na listke, česen in pol peteršilja sesekljamo, paradižnik zrežemo na četrtine (kolikor moremo, mu izločimo seme). Česen po želji zamenjamo s čebulo. Na vroče olje damo česen in petrešilj; ko zadiši, dodamo gobe in paradižnik. Počasi pražimo in čez kakih 15 minut dodamo na drobne kocke zrezan krompir. Ko se sok posuši, pomokamo ter nekajkrat premešamo in zalijemo. Solimo in popramo. Ko je krompir mehak, dodamo še ostalo polovico peteršilja, majaron in smetano. Vreti ne sme več. Okisamo po okusu.

Danijela Stojnić

VI. PLETERŠNIKOVO SREČANJE V PIŠECAH

Šest članov Društva Slovencev Sava je v začetku julija 2013 sodelovalo na VI. Pleteršnikovem srečanju v Pišecah. Že v Beogradu smo od učiteljice slovenščine Rut Zlobec dobili domačo nalogo izbrati predmet, ki nas na poseben način veže za Slovenijo in napisati zgodbo o tem predmetu. Po končanem delu smo ji po elektronski pošti poslali zgodbo skupaj s fotografijo predmeta. To je bil del projekta, ki so ga organizatorji srečanja prijaviteli Ministrstvu za Slovence v zamejstvu in po svetu in ga poimenovali Zgodbe naših predmetov. Srečanje je organizirala gospa Marjanca Ogorevc, predsednica Društva za varovanje maternega jezika, naravne in kulturne dediščine, gospa Nuška Ogorevc, nova ravnateljica UNESCO-ve OŠ Maksa Pleteršnika in Rut Zlobec, učiteljica slovenščine, ki jo poznajo in jo imajo radi vsi učenci in učenke, ki so v društvih Slovencev v Srbiji obiskovali pouk slovenščine.

Šola v kateri smo dobili namestitev in prehrano je poimenovana po znanem slovenskem jezikoslovcu, Pišecanu Maksu Pleteršniku, ki se je rodil leta 1840 v učiteljski družini. Študiral je v Ljubljani in na Dunaju. Poučeval je na več gimnazijah po Sloveniji, nazadnje tudi v Ljubljani. Napisal je veliki slovensko nemški slovar v dveh knjigah, ki obsegata 1861 strani. Ta slovar je še vedno pomemben vir vseh temeljnih del o slovenskem jeziku. Pleteršnik ga je pisal doma, v svoji rojstni hiši in v sobici v zidnici. Hiša je obnovljena in je postala središče živahnega kulturnega življenja v Pišecah. Tri sobe so opremljene s pohištvo in osebnimi predmeti Maksa Pleteršnika, največ pa je knjig.

Štirje najstarejših udeležencev smo bili počaščeni z nastanitvijo v Pleteršnikovi zidnici na hribčku, v gozdu. Od središča vasice se gre, poleg spomenika padlim borcem, navzgor, poleg Pleteršnikove domačije, ob kateri je velika lipa, in potem skozi gozdiček do zidnice, od katere je krasen razgled na okoliške vinograde in njive. Nekaj starih češnjavih dreves, ptičje žrgolenje in blažilni mir. Tam se je čas ustavil.

Prva dva dneva smo se pripravljali za prireditev Dobrodošli doma, ki je bila v soboto, 6. julija, organizirana na Kongresnem trgu v Ljubljani. Trije mladi udeleženci so že v petek odpotovali v Ljubljano, da bi pripravili razstavo. Poleg plastificiranih listov s posnetki naših predmetov in delčki naših zgodb, ki so jih z lesenimi ščipalkami obesili na štrik, so na pručko položili vpisno knjigo.

Prinesli so tudi lesene pručke, ki jih je OŠ MP za simbolično ceno kupila v Ribnici. Pručke ali stoli so del projekta Modri stolnekdo misli nate, ki ga OŠ MP izvaja že od leta 2000. Učenci zbirajo stare stole in jih pobarvajo z modro barvo, nato pa jih poslikajo z rumeno. Modra barva simbolizira nebo, hrepenenje po tistem, kar je visoko. Rumena simbolizira sonce. Ponujanje stola mimoidočim, da se ustavijo, usedejo, si oddahnejo, vzamejo čas zase, nas uči, da ljudje nismo samo posamezniki, ampak smo del človeške skupnosti, v kateri bomo lažje in lepše živeli, če bomo mislili drug na drugega in v skladu s tem delovali.

Akcijo Modri stol smo začeli že v šoli, v kateri nam je postopek pojasnjevala Tanja Plevnik, pedagoginja likovne vzgoje, pesnica, fotografka itn. V parku na Kongresnem trgu smo jo nadaljevali. Z rumeno bravo smo prukce poslikali in napisali misli v dveh jezikih, srbsčini in slovenščini, in v različnih pisavah (v cirilici in latinici). Tako smo ustvarili poetična in angažirana sporočila. Poslikane pručke smo po prireditvi podarili Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, da bi jih le-ta lahko razdelil slovenskim organizacijam po svetu.

Sodeč po knjigi vtisov je bila naša razstava zanimiva mimoidočim turistov, ki jih je Ljubljana ob tistem času bila polna. Prišli so od vsepovsod: iz Avstralije, Nizozemske, Skandinavije, Kitajske, Japonske in, seveda, iz sosednjih dežel.

Po šesti uri se je začel literarno-glazbeni nastop mladih iz Varaždina, Tuzle, Novega mesta, gledališka predstava Slovenskega centra Skopje, nastop Slovenske glazbene skupine iz Benečije (Italija), Slovenske rock skupine iz Buenos Airesa in drugih.

Dve udeleženci Pleteršnikovega srečanja, Irena Kužnik in Darja Kovrlija, sta sodelovali tudi na XIII. vseslovenskem srečanju v Državnem zboru. Nosilna tema letošnjega srečanja je bila Odslikava slovenstva. Govorili sta o znanih slovenskih

glazbenikih, Davorinu Jenku, Mihovilu Logaru in Zlatanu Vaudi, ki so živeli in ustvarjali v Srbiji (str. 3)

Pred odhodom na prireditve Dobrodošli doma je v OŠ Maksa Pleteršnika organizirana tudi pesniška delavnica. Tokrat sta bila naša gosta samo dva člana literarne skupne Beseda iz Dobove, Ivana Vatovec in Rudi Mlinar. Brala sta njune pesmi in delčke proznega besedila, potem sta nam pa naložila, da tudi mi nekaj napišemo v haiku slogu. Njuni strokovni nasveti in moralna podpora so marsikomu dobrodošli.

Med spreahodom v okolico Pišec smo obiskali Pišečana, ki že več let zbira stare predmete in si ogledali njegovo etnografsko zbirko. Bil je to tudi sprehod skozi čas in skozi Jugoslavijo. Prijazno nas je pogostil s potico, sadjem in vinom.

Pod brajdo, zadaj za šolo smo imeli prijeten pesniško-glazbeni večer. Zopet je Tanja Plevnik, izjemno ustvarjalno bitje, z njenimi prijatelji iz Celja, popestrila naše bivanje v Pišecah.

Udeležili smo se tudi krajevnega praznika. Ob spomeniku padlim borcem so najprej mestni voditelji in predstavniki borčevske organizacije imeli uvodno besedo, potem je pa nekaj nas gostov iz Srbije deklamiralo ali pa prebralo nekaj delčkov naših zgodb. Trije učenci so na koncu zaigrali na harmoniko. Potem smo skupaj z vaščani kosili, pili in se veselili. Po nekaj

kozarcih domačega vina sem si upala pred mikrofonom na odru zapeti meni priljubljeno pesem Lipa zelenela je, ki sem jo pred štirimi leti, ko sem prišla prvič v Pišece, slišala v izvedbi pišeškega slavčka Sare Dirnbek. Takrat smo v Pišecah bili 10 dni, sedaj pa komaj tri. Toda kljub krčenju sofinanciranja našega projekta s strani Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, smo hvaležni za vsak trenutek in za vsak dan v Sloveniji, zlasti v Pišecah, čigar vaščani, naši domačini so vedno prijazni in pristrčni, preprosti, dobri ljudje.

Hvala domačinom in hvala organizatorjem srečanja!

P.S. Srečanja so se udeležili Albin Hvala, Vladimir Jeremić in Marija Đukić iz Rume, Nataša Tomić, Željko Čonka in Suzana Nerandžić iz Vrdnika, Sanja Peter in Srđan Peter iz Zrenjanina, Martin Šoti in Stefan Basarić iz Subotice, iz Društva Slovencev Sava pa Elizabeta Troha, Galina Vrtačnik, Irena Kužnik, Darja Kovrljija, Nenad Vasić in Dušanka Tomić. Srđan je za "junaka" svoje zgodbe izbral zmaja; Elizabeta idrijsko čipko, ker je njen oče iz Idrije; Vladimir je pisal o svojem dedku, nekdanjem rudarju v vrđniškemu rudniku, s katerim je zdaj prvič dopotoval v Slovenijo; Irena in Darja sta napisali skupaj zgodbo o slovenskem potnem listu, ki jima je veliko pomenil v času ko ga je bilo nam drugim tako težko dobiti, Željko je pisal o fotografiji svojih prednikov in prvem potovanju v Slovenijo; Nenad je omenil prvi računalnik, ki ga je kupil in je bil slovenski proizvod; Galina je fotografirala kovčeg, v kateri je spravljala spominke in spomine, zdaj ga je pa izpraznila za nove, ki jih dobi v Sloveniji; Dušanka je segla globoko v srce in izvlekla nekaj spominov na kraljestvo Zlatoroga, tj. na Julijce in na srečanja z znamenitimi Slovenci med slovenskimi zlatimi gorami.

Dušanka Tomić

Foto: Elizabeta Troha

DRUŠTVO SAVA NA PRIREDITVI NAŠA SLOVENSKA POTICA

Konec meseca septembra 2013 je Društvo Slovencev iz Vršca organiziralo sedaj že tradicionalno tekmovanje v pripravi slovenske potice.

Potica je tradicionalna slovenska sladica, ki je prepoznavna že od nekdaj in jo jedo povsod po svetu, tudi tam, kjer živijo potomci Slovencev. Zato ji opravičeno rečemo ambasadorica Slovenije in ima veliko ter pomembno vlogo pri zblíževanju in druženju vseh pripadnikov naše nacionalne manjšine in članov društev iz Republike Srbije. Naša dolžnost je, da ohranjamo tradicionalni recept ter ga prenašamo na mlajše rodove.

Pomembnost te prireditve so prepoznali in financirali na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, AP Vojvodine in SO Vršac.

V prelepem ambientu hotela Vetranjača smo se zbrali člani

društev iz Beograda (Sava), Vršca (Kula), Subotice (Triglav), Pančeva (Logarska dolina) in Zrenjanina (Planika). Po zbiranju ob kavi in osvežitni pijači nas je toplo pozdravil gostitelj Zdravko Starc, predsednik Društva Kula. Za njim nas je nagovoril gospod Milan Predan, pooblaščen minister, ki je naglasil pomembnost ohranjanja tradicionalne slovenske kuhinje, kulture in jezika. Da je pomembno druženje in dobro razumevanje vseh Slovencev v Srbiji, je povedal g. Željko Kljun, predsednik ZOU NS. Izkoristil je priložnost in se v imenu vseh Slovencev v Srbiji zahvalil organizatorjem, ki so uspeli pripraviti tekmovanje že 4. leto zapored in k sodelovanju pritegniti res veliko število udeležencev. Pozval je Slovence, da se vpišejo v poseben volilni spisec in tako prispevajo k priznanju Slovencev kot manjšinskega naroda v Srbiji. Zahvalil se je vsem, ki so s svojim sodelovanjem in prisostvovanjem potrdili pomembnost te prireditve. Na koncu nam je še vsem zaželel srečo in uspeh na tekmovanju.

Vodeni v smislu znanega izreka „Dobrih stvari ne gre menjati.“ smo se odločili, da Društvo Sava predstavlja potici, ki ju bosta spekli gospa Ivana Miljković in Nuša Gerden. Sodelujoči v skupini obiskovalcev sva bili še Ivana Pejnović in Galina Vrtačnik.

V času, ko je strokovna žirija, ki so jo predstavljali profesorji – tehnologi, strokovnjaki za kruh in pecivo iz kmetijske šole v Vršcu, ocenjevala, pokušala, merila, opravljala najtežji, a hkrati najslajši del tekmovanja, smo si obiskovalci ogledali predstavo Pica al potica, ki so jo v naše zadovoljstvo izvedli člani Društva Triglav.

Po razglasitvi nagradencev in podelitvi bogatih nagrad, smo se družili ob hrani in pijači ter uživali ob tradicionalni slovenski glasbi. Društvo Sava je osvojilo tretje mesto.

Galina Vrtačnik in Ivana Pejnović

POJOČA DRUŽBA

Deseti Večer slovenskih pesmi in poezije v Novem Sadu

Društvo Kredarica je 14. novembra v prelepi novosadski Sinagogi organiziralo X. Večer slovenskih pesmi in poezije. Udeležilo se ga je 8 pevskih zborov slovenskih društev, od tega pet iz Srbije in trije zbori z Madžarskega. Nastopili so: iz Novega Sada Društvo Kredarica z mešanim in moškim zborom, kulturno umetniško društvo Jelačić iz Petrovaradina, iz Zrenjanina mešani pevski zbor, ženski zbor Pojoča družba iz beogradskega Društva Sava in mešani pevski zbor Društva Slovencev Triglav iz Subotice. Poleg pevskih zborov smo slišali prelepe recitacije, obraze pa so nam razvedrili nastopi otrok pod vodstvom gospe Rut Zlobec učiteljice slovenščine v Vojvodini. Za popestritev bogatega programa pa je

poskrbel še orkester narodno zabavne glasbe, ki nas je spremljal tudi po nastopu pri druženju ob pogostitvi.

Naš pevski zbor Pojoča družba šteje 14 članic in za naš nastop smo pripravile pesmi *Pod oknom* (F. Prešern, J. Fleišman), *Zvedel sem nekaj novega* (slovenska ljudska, Gregorc), *Pozimi pa rožice ne cveto* (slovenska ljudska, Gregorc) in *Je pa davi svanca padva* (slovenska ljudska, E. Oraže). Lahko sem ponosna, saj je bila naša izvedba čista, z navdihom in medlodlična, kratka korektna. Nagrajene smo bile z velikim aplavzom in mnogimi pohvalami. Še posebej nam je pomenila pohvala gospoda Aleša Salana iz Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki nam je obljubil

da bo vtise in pohvale prenesel v rodno Slovenijo na Ministrstvo, kar je bilo zelo lepo slišati. Gospa Dušanka Tomić je obogatila naš nastop z recitacijo Prešernove pesmi *Povodni mož* in nas vse skupaj pustila brez besed in polnih src.

Vsesplošnen vtis srečanja in izvajanja pesmi pevskih zborov je vsako leto bogatejši. Člani posameznih zborov nosijo uniforme, kar je lepo videti. Taka in podobna srečanja v Subotici in Novem Sadu pozitivno delujejo na vse nas, spodbujajo nas da se še bolj trudimo da smo vsako leto boljši, da naša srečanja in delovanje pokažejo več, kvaliteto petja in boljše rezultate pevskih zborov.

Leto 2013 je bilo za pohvalo Vsem!

Božica Toskić

Pojoča družba na 44. Taboru pevskih zborov v Šentvidu pri Stični

V Slovenijo smo odpotovali v petek 21. junija 2013 in smo se po šestih urah vožnje z avtobusom ustavili v Brežicah, kjer nam je učiteljica Rut Zlobec organizirala ogled mestnega muzeja in središča mesta. Tu smo se odpočili ob kavici, v prijetni družbi prijateljev in mame učiteljice Rut.

V lepem gostišču Štorovje blizu Ivančne Gorice smo imeli že drugo leto naročeno prenočišče s hrano. Zelo smo bili zadovoljni, ker sta bili postrežba in hrana odlični in z niskimi cenami.

V soboto 22. junija smo imeli prost čas za ogled prelepe Dolenjske. Vozeč se z avtobusom, smo občudovali naravo, povsod prisotno čistočo in rožice na oknih domačij in vrtovih.

Obiskali smo Zaplaz – romarsko cerkev na Dolenjskem, ki je v notranjosti obnovljena z mozaiki patra Rupnika, ob grobu, oziroma oltarju z moštmi blaženega mučenca Grozdeta. Nadaleč od cerkve je žuborel studenec čudodelne vode za zdravljenje oči, a nudil nam je tudi prijetno osvežitev od vročega sonca.

Zvečer smo nastopili v šentvidski šoli s štirimi pesmi med zbori slovenskih društev iz Avstrije, Italije, Madžarske, Hrvaške, Bosne in Srbije (*Triglav* Subotica, *Planika* Zrenjanin in *Sava* Beograd). Po koncertu so domačini z veličastnim ognjemtom napovedali za naslednji dan 44. Tabor slovenskih pevskih zborov. Še isti večer je v veliki dvorani sledil nastop domačega pihalnega

orkestra, neto pa druženje ob bogati postrežbi jedi in pijače.

Naslednji dan, 23. junija, smo ob 13. uri, srečne in ponosne, da smo tu, vkorakale na stadion, ko je napovedovalka izgovorila besede: „Prihaja ženski zbor Pojoča družba slovenskega Društva Sava iz Beograda“. To je naše tretje sodelovanje na tokrat 44. Taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Večkot 2000 pevcev iz Slovenije, zamejstva in tujine je prišlo, da bi skupaj pod vodstvom dirigenta Igorja Švare, ob spremljavi pihalnega orkestra zapelo izbrane slovenske pesmi.

Pot v Slovenijo so nam omogočili: Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Veleposlaništvo Slovenije Beograd – za peko potic ob proslavi dneva državnosti –, NLB Banka Beograd, podjetje Etol JVE iz Novega Sada, Krka tovarna zdravil iz Novega mesta in naše Društvo Sava. Vsem iskreno hvala!

Potrebno je še pohvaliti članico zbora Ano Bjelić, ker je našla donatorje in skrbela, da smo lepo in dobro potovali.

Pravtako se zahvaljujemo članici Nuši Gerden za njen velik trud, da se denarno pokrijejo vsi stroški potovanja.

V imenu Pojoče družbe zapisala
Ivana Miljković

V cerkvi Zaplaz, 22. 06. 2013 Šentvid

Božična maša

Na dan sv. Štefana je nadškof Stanislav Hočevar v Karitasovi kapeli na Višegradski ulici v Beogradu že peto leto zapored daroval sveto mašo za katoliški božič, novo leto in osamosvojitve Slovenije. V slovenščini je pozdravil predstavnike slovenskega veleposlaništva, predsedstva Društva Sava, Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine in pevke Pojoče družbe. Po pridigi gospoda nadškofa in ubranem petju Pojoče družbe nas je gospod Lojze Letonja povabil na božično druženje in zakusko. Pojoča družba je zapela *Zdravljico*, namestnik veleposlanika Milan Predan je povedal nekaj dejstev o Sloveniji, gospod nadškof o božiču in novem letu, Svetlana Vnučec pa je zapela Schubertovo *Ave Marija*. Ob veselem pogovoru ter dobri pijaci in jedači, ki ju je pripravilo Društvo Sava, smo si zaželeli srečno novo leto. Za sladice in potice ter druge dobrote so poskrbele članice Pojoče družbe. Spet se je pokazalo, da se Slovenci radi veselijo in udeležujejo skupnih srečanj in pogovorov.

Ana Nuša Juvanc Gerden

Obisk Mladinskega pevskega zbora Šempeter-Vrtojba

Društvo Slovencev Sava in pevski zbor Pojoča družba sta od 4. do 6. oktobra 2013 z velikim veseljem sprejela obisk iz Primorske. Lansko leto smo bile pevke Pojoče družbe pri njih v gosteh, imele smo koncert in si ogledale Sveto Goro pri Novi Gorici.

Letos sta jim Milojka in Miodrag Simeunovič s pomočjo Društva Sava in Pojoče družbe pripravila pester program v Beogradu. Prvi dan smo si ogledali Beograd z reke. Pluli smo pod savskimi mostovi od Sejmišča, mimo Kalemegdana do športnih igrišč Novaka Đokovića. Nočni ogled smo zaključili v pristanišču, ob odlični večerji na splavu.

Pevci so bili nastanjeni v penzionu pri cerkvi Blažene Djevice Marije. Tam so imeli naslednji dan tudi koncert in druženje. Uporabo cerkve za koncert in dvorane za druženje, petje in ples je brezplačno omogočil generalni vikar g. Leopold. Drugi dan je goste sprejel g. nadškof Stanislav Hočevar. Povedal jim je nekaj zanimivosti o beograjski nadškofiji in se z njimi fotografiral za spomin. Pevski zbor mu je v kapeli zapel nekaj Marijinih pesmi, ki so iz mladih src čudovito donele.

Od tam smo odšli na veličastni nogometni stadion Marakana. Dolgoletni novinar in športni urednik Politike

Miodrag Simeunovič je uredil obisk muzeja Crvene zvezde, ki je zelo zanimiv in bogat. V njem so razstavljeni pokali, ki jih je osvojila Crvena zvezda kot prvak Evrope. Pozdravil nas je tudi Slaviša Stojanović, sedanjí trener Crvene zvezde, nekdanji selektor slovenske reprezentance. Zelo smo bili veseli njegovega pozdrava in pogovora v slovenščini. Pevci so mu na ves glas zapeli: *Naj se sliši preko meja, naj odmeva od gora, mi smo iz Gorice, kjer je šampion doma*. Veličastno je bilo slišati slovensko pesem na štadionu, kjer je bilo včasih sto tisoč obiskovalcev.

Od Skupščine do Kalemegdana smo se sprehodili po Terazijah in Knez Mihajlovi ulici. Pred mestno knjižnico je zbor na veselje sprehajalcev zapel nekaj pesmi. Kalemegdan je 7000 let stara trdnjava nad ustjem, kjer se Sava zliva v Donavo. 77-krat je bila rušena in ponovno zgrajena, pod nešteto gospodarji. Zadnji so bili Turki. Sedaj je tam muzej na odprtem, kjer je razstavljenih veliko spomenikov: Zmagovalec, rimski vodnjak, spomeniki velikih pisateljev, pesnikov in generalov. Med obzidjem so tudi športna igrišča. Obiskali smo cerkev sv. Petke, zelo čaščene srbske svetnice. Tam je bil ravno v tistem času krst novorojenčka, ki mu je zbor zapel nekaj priložnostnih pesmi. Pravoslavni

duhovnik je bil navdušen nad slovensko pesmijo v svoji cerkvi.

V Mladinskem pevskem zboru poje 32 mladih iz Vrtojbe in okolice. Vodi jih odlična zborovodkinja Mojca Maver Podberšič. V instrumentalnem delu sodelujeta njen sin na trobenti in hčerka na violini. Pri organizaciji ji pomaga mož Ivo Podberšič, sicer predsednik krajevne skupnosti Vrtojba. Nad zborom so bili navdušeni tudi gostje: veleposlanik Republike Slovenije Franc But, predsednik ZOU Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine Željko Kljun, skladateljica Anica Sabo. Toma Jakoš je pripravil bogato in prijetno druženje po koncertu v dvorani ob cerkvi Blažene Djevice Marije. Milivoj Pavlica je prispeval vino iz Branika, članice Pojoče družbe smo spekle pecivo, za čevapčice in brezalkoholne napitke je poskrbel Toma, za organizacijo Ljilja Radovanović. Oba zbora sta zapela skupaj pod taktirko Božice Toskić. Tudi plesali smo. Darjo Fornazarič, podžupan občine Šempeter-Vrtojba, je zapel pesem o prijateljstvu. Bilo je veselo vzdušje. Večer smo zaključili v boemski četrti Skadarlija ob starih srbskih pesmih in vinu.

V nedeljo smo bili vsi skupaj pri slovenski maši v cerkvi Kristusa Kralja in peli mašni repertoar. Obiskali smo tudi hram svetega Save, največjo pravoslavno cerkev na Balkanu. Park okoli hrama je darilo Slovenije Beogradu. Po prekrasnem sončnem dnevu smo se z avtobusom odpeljali na Avalo. Pri Spomeniku neznanemu junaku smo se fotografirali. Kosilo je bilo pripravljeno v prtljažniku avtobusa. Miza je bila takoj polna dobrot: salama, mortadela, sir, kruh. Rezali so podžupan, Ivo in šofer. Milivoj je točil vino. Potem smo odšli na televizijski stolp, ki so ga po Natovem bombardiranju ponovno zgradili. Tudi na vrhu stolpa nam je Mojca podarila nekaj lepih slovenskih pesmi.

Bilo je nepozabno srečanje goriških in beograjskih Slovencev. Vsi si želimo še veliko tako lepih in polnih vikendov.

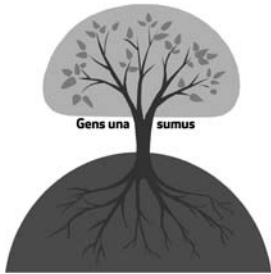
Ana Nuša Juvanc Gerden

GRUDENIJADA

Grudnovi zaljubljeni v Beograd

Dušan Gruden
Letopis
moje porodice

družine
obitelji
familije

Na pobudo bratov, ki so leta 1982 živeli v Nemčiji: Dušan-Dule Gruden, – v Švici: Demetar-Mitja Gruden – in v Italiji: Damijan Gruden, je bilo leta 1984 organizirano prvo srečanje Grudnovih, razpršenih po svetu. Potekalo je v Ljubljani pod imenom Grudenijada. Zbralo se nas je 56 članov družine. Nekateri so se šele tedaj prvič videli in spoznali. Dogovorili smo se, da se bomo srečevali in družili. Tako je tudi bilo.

Naslednja Grudenijada je potekala v Beogradu leta 1986; tretja v Nabrežini pri Trstu 1988, odkoder so naše korenine. Četrta spet v Ljubljani, ker smo se dogovorili, da se bomo sestajali v teh treh mestih. Potem se je domovina razpadla in je glede zbiranja bilo težje. Namesto v Beogradu je bilo peto srečanje v Nabrežini 1993. Bile so solze zaradi vsega, kar se nam je zgodilo, pa tudi solze veselja, ker smo spet skupaj.

Čeprav smo leta 1997 bilo pod sankcijami in v nekakem zatišju, nam je uspelo, da smo šesto Grudenijado pripravili v Beogradu; prekrižarili smo zahodno Srbijo do Guče, Zlatibora, Tare in Užic, odkoder smo mi, užiški Grudni. Tokrat nas je bilo najmanj, in sicer 43.

Naslednje, sedmo srečanje, je bilo leta 2000 v Kobaridu in Mostu na Soči, kjer smo praznovali 60. rojstni dan brata Branka. Osmič smo se zbrali v Beogradu leta 2004 in obiskali Vojvodino: Petrovaradin, Paličko jezero, dvorec Dunderskih, Carsko baro. Deveta Grudenijada je bila v Nabrežini in deseta v Ljubljani, jubilejna.

Leta 2013 smo se zbrali na enajstem srečanju v Beogradu (od 30. avgusta do 1. septembra), in sicer v "centrali" Gruden, ul. Vojvode Mišića 23. Bilo nas je 84 iz desetih držav, od ZDA do Črne gore. Čudoviti dnevi so nam omogočili sprehode po Beogradu – od Kalemegdana prek Skadarlije do Topčidera, kjer smo se v restavraciji Knežev lad družili ob prijetni glasbi ansambla Očila. Ob obilni postrežbi smo ostali pozno v noč. Naslednji dan sta nam Direkcija za diasporo in g. Aleksandar Vlajković priredila sprejem ter se seznanila s položajem in problemi naših ljudi zunaj meja. Potem smo se spustili do Save in ves popodan preživeli na

vožnji po Savi in Donavi. Posloveli smo se ob kakšni solzici in s pozdravom: Na svidenje čez tri leta v Nabrežini!

Vsaka dosedanja Grudenijada je imela svoj 'suvenir'. Tokrat smo dobili izredno dragocen spomin: Letopis moje porodice, družine, obitelji, familije – knjigo o nas Grudnovih. Napisal jo je naš brat Dule-Dušan, ki živi v Nemčiji in je med pobudniki naših srečanj. Kot doktor strojnih znanosti je bil zaposlen v Porscheju. Sistematičen je in radoveden, odkar ga poznam (sem starejši brat). Dolga leta je zbiral gradivo, beležil lepe trenutke in fotografiral. Po upokojitvi je začel vse postavljati na papir. Prvi načrt knjige je predstavil ob koncu leta 2011 in vsakemu od nas poslal zadevni del s prošnjo za pripombe in dopolnila. Sredi leta 2012 je dokončno uredil knjigo, ki smo jo s pomočjo Prizme iz Kragujevca natisnili v maju 2013.

Obsežen in izčrpen Letopis govori o nas vseh, o naših koreninah in prednikih, o selitvah in prepletanju družin (117 družin!), o časih, v katerih smo živeli, največ pa o ljubezni, ki nas povezuje in drži skupaj. To je 'saga' o naši družini po širnem svetu. Vsi imamo isto korenino, vendar je eden Slovenec, drugi Hrvat, tretji Srb, pa Črnogorec, Nizozemec, Italijan, Nemec, Švicar ... Toda vsi pripadamo eni družini, porodici, obitelji, familiji – in narodnost je lahko samo takšna, kakršen je naš priimek, ki ga ponosno nosimo: Gruden. Nekdo je o nas dejal: Vi ste predhodniki Združene Evrope.

V knjigi je mnogo podrobnosti o slehernem od nas, zlasti o dvanajstih otrocih matere Zore Jehličke in očeta Oskarja Grudna. Mama je imela težko operacijo na hrbtenici in zdravniki so rekli da ne sme roditi. Oče izhaja iz družine z desetimi otroki (bil je

osmi). Ko se je spoznal z mamo in njeno družino, jim je dejal, da želi vsaj dvanajst otrok, da bi prekosil svojega očeta. Bili so presenečeni. Toda od leta 1936 do 1953 se nas je le rodilo dvanajst otrok, in sicer pet sester in sedem bratov.

Knjiga govori o čudovitem skupnem življenju in ljubezni v Užicu in pozneje v Beogradu. Ko smo bili sami, nas 14, – pa tudi ko smo se poročali in so se nam rojevali otroci, nas je živelo 24 v istem stanovanju!

S svojo knjigo je Dule omogočil mladim naše družine, da spoznajo, odkod izhajajo in kje so njihove korenine, na koga se lahko vedno naslonijo in zanesejo, da poiščejo ali pa ponudijo pomoč. Knjiga je duhovita kot najlepše branje. Odkriva ne samo družino, ampak tudi čas in medsebojne odnose, kje je ljubezen nastajala in zmagovala. Morda bo zgled za nekaj podobnega in v posnemanje še drugim.

Saša Gruden

Prevedel: Jurij Devetak

NORDIJSKA HOJA V ZRENJANINU

Čez 60 članov slovenskih društev v Srbiji se je v soboto, 14. septembra udeležilo tekmovanja v nordijski hoji, ki ga je v Babatovu blizu Zrenjanina pripravilo tamkajšnje društvo Slovencev Planika, tokrat že peto po vrsti. Bolj kot tekmovanje tričlanskih ekip v hoji po 8 kilometrov dolgi krožni progi sta bili v ospredju rekreacija v lepem ambientu ob reki Tisi in prijetno druženje, ki se ga je poleg tekmovalcev in rekreativcev veselilo lepo število Slovencev in njihovih prijateljev.

Pozdravil jih je namestnik veleposlanika Milan Predan, ki je skupaj s predsednico društva Planika Martino Drča podelil kolajne najboljšim; zmagala je ekipa društva iz Subotice pred ekipo Zrenjanina ter kombinirano ekipo Novega Sada in Niša. To priložnost je skupaj s predsednikom Nacionalnega sveta slovenske manjšine v Srbiji Željkom Kljunom izkoristil tudi za poziv pripadnikom manjšine, da se v čim večjem številu vpišejo v posebni volilni imenik, kar bi naslednje leto omogočilo neposredne volitve novih članov Nacionalnega sveta.

Vir: <http://www.belgrade.embassy.si/>

SLOVENC V BEOGRADU – NAJ SE NE POZABI

Dragi in spoštovani prijatelji,

Želim se vam zahvaliti za čudovito sodelovanje ob ustvarjanju zgodbe o znanih Slovencih, ki so del svojega življenja preživel v našem Beogradu in prispevali k njegovemu kulturnem, znanstvenem in umetniškem razvoju.

Skoraj vse, kar se spontano dogaja, brez nekakšne posebne priprave, napovedi, razlage, ampak z veliko in iskreno željo, se prepozna. Energija se najde in zamisel se hitro preljuje v delo.

Tako je bilo tudi oktobrskede srede leta 2012, ko sem prišla v Društvo Slovencev Sava, z željo, da se predstavim in povem razlog mojega prihoda. V pogovoru z gospo Biljano Vuković in gospodom Sašom Verbičem, predsednikom društva, sem poudarila, da prihajam v imenu Kulturnega centra "Delavnica pod odprtim nebom", izobraževalnega programa za izvenšolski pouk. Zamisel je, da z interaktivnimi zgodbami učenci beograjskih šol spoznajo svoje mesto, njegove znamenitosti, kulturo, zgodovino... Načrtovanih je okoli trideset okoliških zgodb na temo *Spoznaj Beograd od A do Ž*, z željo, da se pri otrokih spodbudi radovednost

Sl. 1 Slovenska noša; sl. 2 Etnografski muzej v Beogradu; sl. 3. Cerkev Sv. Antuna v Beogradu

in raziskovalni duh, želja za novim znanjem ter poznavanje splošne kulture.

“Zgodbe o Beogradu” se, zahvaljujoč RTS, Redakciji šolskega programa in uredniku oddaje Mladenu Mijanoviću, prikazujejo kot dokumentarna nanizanka “Pod milim nebom”. Vsaka oddaja predstavi določen del mesta in nas spomni na pomembne ljudi, ki so pustili svojo sled v Beogradu.

In tako smo začeli skupni podvig – pripravo scenarija za oddajo *Slovinci v Beogradu*.

To je bil začetek čudovitega prijateljstva s člani Društva Sava. Poznanstvo z učiteljico slovenskega jezika Tanjo Bukvič in njenimi učenci – otroki slovenskega rodu, ki živijo v Beogradu in se udeležujejo pouka maternega jezika v prostoru Društva Sava – je bilo od velikega pomena za ustvarjanje ideje, da bodo ravno otroci nosilci zgodbe o „naših Slovencih“.

Pridružili so se nam učenci, predstavniki OŠ France Prešern in Glasbene šole Davorin Jenko iz Beograda.

Veselo me je dejstvo, da je medšolsko sodelovanje na izjemno visokem nivoju in da je prijateljstvo srbskih in slovenskih otrok v različnih natečajih poezije, obletnic, koncertih, zraslo v tradicionalna srečanja v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Beogradu, Subotici, Novem Sadu...

Tako se tudi naša televizijska zgodba začne s spomini učencev beograjskih šol na nepozabne dneve preživete v Sloveniji, gostoljubnostjo družin pri katerih so bivali in družbi z vrstniki.

Pravijo, da jim spomladi prihajajo prijatelji iz Slovenije. Srečni so, ker jim bodo spoznanja, katera so pridobili, ko so snemali oddajo o Beogradu in njegovi povezanosti s Slovenci, ki so živeli v njem, pomagala, da še boljše predstavijo svoje mesto. Želijo jih odpeljati do cerkve Sv. Antona Padovanskega, ki je delo slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika in katera se uvršča med bisere evropske arhitekture. Potem bi šli do Kalemegdana, kjer se nahaja simbol Beograda – kip Zmagovalec. Od tam se lahko vidi spomenik pionirju letalstva Edvardu Rusijanu, ki je umrl, ko je izvajal akrobacije z letalom. Govorili bodo tudi o Davorinu Jenku, ki je pustil neizbrisno sled v srbski kulturi. Spomnimo se gledališkega dela *Markova sablja* in zborovski pesmi *Bože pravde*,

ki je postala in ostala srbska himna tudi danes. Prislunimo gospe Mariji Vaude in njenih spominih na očeta Zlatana Vaudo, skladatelja, dirigenta, pedagoga in dolgoletnega umetniškega vodjo Otroškega zbora RTB. Poslušali bomo vsaj delček njegove mladinske opere *Ježeva hišica*.

Ko bomo šli poleg Stolnice bomo zavili na njeno dvorišče in položili rože na grobove naših velikanov, Dositeja in Vuka ter bomo omenili, kako smo hvaležni Slovincu Jerneju Kopitarju, velikemu prijatelju našega naroda, ki je pomagal Vuku Karadžiću in boju, da narodni srbski jezik postane uradni v Srbiji.

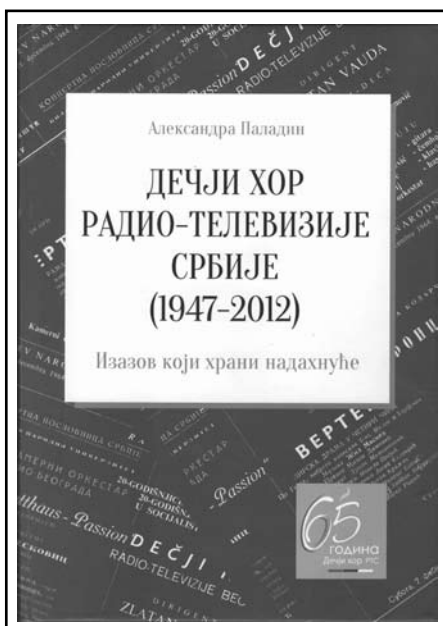
Vsekakor bomo obiskali Etnografski muzej v katerem se, poleg predmetov, ki predstavljajo življenje srbskega naroda, hranijo tudi nekateri deli narodnih noš iz slovenskih krajev. O tem nam je govorila kustosinja Etnografskega muzeja Tijana Čolak Antić, ki nam je zaupala tudi to, da je med znamenitimi kustosi, ki so delali v Etnografskem muzeju v Beogradu, bil tudi Slovenec Niko Županič, ki je v Beograd prišel na povabilo Jovana Cvijića, znanega srbskega antropogeografa in etnologa. Niko Županič je kasneje ustanovil in je bil direktor Etnografskega muzeja v Ljubljani. Učenci so z mano podelili spomin na gostoljubnost slovenskega veleposlanika Franca Buta, ko smo obiskali veleposlaništvo Republike Slovenije. Sprehajajoč se skozi mesto, smo se vstavili pred izložbo turistične agencije Kompas. Občudujoč fotografije s prekrasnimi predeli Slovenije, smo zaželeli, da naše prijateljstvo traja še dolgo in da medsebojni postanejo bolj pogosti. Predstavniki Kompassa so nam to tudi obljubili.

Veliko stvari nas povezuje: jezik, kultura, zgodovina, prijateljstvo, spomini. Tokrat nismo omenili številne druge znamenite beograjske Slovence. Za to bo še kakšna priložnost!

Do tedaj, prenašamo ljubezen in lepšo stran zgodovine tudi na naše otroke. Tukaj smo, da bi ohranili spomnin na vse, kar je dobro!

Prisrčno, vaša Zlata Tipold, avtorica oddaje na RTS *Slovinci v Beogradu*.

Prevedla: Jelena Simić in Uroš Čirović

V Društvu Sava smo se 11. decembra udeležili promocije knjige o Otroškem zboru RTS (*Dečji hor Radio-televizije Srbije (1947–2012) – izazov koji hrani*

“ZLATA DOBA” OTROŠKEGA ZBORA RTS Promocija knjige v Društvu Sava

nadahnuće) avtorice Aleksandre Paladin. Ob tej priložnosti je poseben poudarek bil na prvem delu knjige, z naslovom *Zlata doba: Zlatan Vauda (1953–1968)*, skladatelja, dirigenta in pedagoga (1923–2010), rojenega v Sloveniji, ki je svojo delovno dobo preživel v Srbiji. O knjigi, s katero je RTS zaznamoval 65 let najstarejšega otroškega ansambla, so govorili skladatelj Slobodan Atanacković, recenzent, skladateljica Vesna Šouc, Snežana Despotović, dirigentka Otroškega zbora RTS in avtorica Aleksandra Paladin, muzikologinja.

Takoj po prevzemanju zbora od skladatelja in dirigenta Srđana Barića I. 1953, je Vauda ambiciozno povečal število pevcev, začel je sodelovati z najboljšimi izvajalci takratne skupne države (z znanimi solisti, igralci in ustvarjalci, kot so sopranistka Anita Mezetova, tenor Janez Lipovšček, alt Melanija Bugarinović,

Zlatan Vauda, Otroški zbor, Budimpešta, 1965

Zlatan Vauda, Otroški zbor, sezona 1965-66

igralca Marija Crnobori in Branko Pleša, dirigent Milan Horvat...) in je postavil temelje zborovskega zvoka. Na tej osnovi so v desetletjih, ki sledijo, izvajane velike in zahtevne glasbene partiture, narejen je prodor na takratni jugoslovanski in na evropske koncertne odre (Budimpešta, Düsseldorf, Recklinghausen, Pariz, Salzburg, Rim, Dunaj...), zbor in dirigent sta pridobila prostor, pohvale in podporo profesionalne javnosti in medijev. Skladatelj in akademik Dejan Despić je v knjigi povedal, kako je Otroški zbor RTB (danes RTS) postal splošno znan kot Vaudin zbor: "Vzrok je razumljiv in povsem opravičen. Zlatan Vauda je namreč, kot dolgoletni vodja tega zbora, ostal v lepem spominu otrokom in je pogosto vplival na njihovo poznejšo usmeritev, obenem pa je vzpostavil in ohranil visoke standarde zbarske interpretacije: čisto intonacijo, različno dikcijo, kultivirano zvočnost in glasbeno niansiranost. S pozornim izborom programa z ubranim smislom za kakovost skladb, z osebnim občutkom za glasbeno-profesionalno in pedagoško nalogo, za posameznika in za skupnost, z občutkom za značilna odkrivanja in predstavitev glasbenega kulturnega izročila mojstrov s teh prostorov ter nenehnim iskanjem sodobnih skladb, je Vauda bil tudi producent Otroškega zbora. Na njegovo osebno pobudo, so skoraj vsi takratni skladatelji začeli v svoj skladateljski opus vpisovati tudi dela pisana za takraten Otroški zbor. Skladatelji Milan Horvat, Krešimir Baranović, Jaša Hornštajn, Dušan Skovran, Angel Šurev, Mladen Jaguš, Borivoje Simić, Bojan Sudić, Mihajlo Petraš, Oskar Danon, Radivoj Spasić in drugi so iskali perfektno pripravljen otroški ansambel, ki bi lahko izvedel skladbe iz glasbene literature."

Vladan Erić, muzikolog in glasbeni urednik Studija B piše: "Moja zgodba in moj mali prispevek sta vezana za Otroški zbor RTB pod vodstvom Zlatana Vaude. Imel sem srečo in zadovoljstvo, da sem bil del najuspešnejše in najproduktivnejše generacije, katera je pustila največ trajnih posnetkov z RTB. Ne samo Vaude, ampak tudi zaradi moje generacije, in

nenazadnje zaradi sebe, se spomnim, da smo pod njegovim dirigentskim, umetniškim in starševskim vodstvom prvo predstavili ustvarjalnost Vinka Jelića, Jakoba Gallusa, Toma Čekinića, Josipa Štolcerja Slavenskega, Miloja Milojevića, Nikole Hercigonje, Dušana Radića, Marka Tajčevića, Dragutina Čolića, Zlatana Vaude... Spomnim se, da smo prvi, s pomočjo profesorja Dimitrija Stefanovića izvedli in posneli *Ninje sile nebesnija* Kir Stefana Srbina in *Bugarštice* Petra Hektorovića. Kot član Otroškega zbora sem se trikrat udeležil Dubrovniških poletnih iger. Na trgu pri Kneževem gradu so zbor, simfonični orkester in Otroški zbor prvič izvedli *Vojni rekvijem* Benjamina Brittna, eno leto kasneje *Pasijon po Luku*, Krzysztofa Penderekega, premierno, tretjič pa smo doživeli največje profesionalno priznanje: solistični koncert Otroškega zbora, polnočno serenado v Sponzi. Sodelovali smo tudi na festivalu zborov v Budimpešti, v Tekelianumu, kjer smo dosegli prvo mesto v konkurenci otroških zborov – sodeloval je tudi najboljši Evropski zbor Bodra smena. No, takšen je bil Zlatan Vauda!"

Zlatan Vauda, Dubrovniške poletne igre, Otroški zbor, Radio Televizije Beograd, 1967

Za ta znani nastop na polnočni serenadi v Palati Sponza v Dubrovniku je esejist, poznavalec glasbe Igor Mandić v Vjesniku, z naslovom *Beograjski triumfi* napisal: "Dirigent Zlatan Vauda je skrbno vodil svoje mlade pevce... Drobni otroški glasovi tako primerni za krhko starodavno glasbo, so nam predstavili nekaj od naše glasbene preteklosti, kar je šele zdaj v transkripcijah dostopno... Srbski, hrvaški, slovenski, latinski skladatelji so s svojimi zapisi pokazali da v najširši glasbeni preteklosti od 13. do 18. stoletja ne obstaja vakuum,

kakor se je domnevalo. To je v celoti bila senzacija, ki se redko doživi in katera precej govori o še neizkoriščenih možnostih dubrovniškega festivala."

Zlatan Vauda, Festival otroka, Šibenik, 1969

Ta izbor stare glasbe je leta 1967 posnel na ploščo slovenski založnik Gallus, Nenad Turkalj, glasbeni kritik pa je ob tej priložnosti, v zagrebškem Vjesniku napisal članek z naslovom *Enkratni podvig v naši produkciji plošč*. "Glede glasbene izvedbe je bila odlična zamisel, da se ta glasba predstavi z zvokom otroškega zbora. Izvedbo otroškega zbora zaznamujeta čistota tona in natančnost."

Skladatelj in akademik Jeftić, nekadnji član zbora in njegova sestra, znana pianistka Mira Jeftić, pišeta: "Delo je bilo zelo, zelo resno in naporno. Ostajali smo pogosto do poznih ur na pevskih vajah, koncerti so bili številni, tudi snemanja za Radio. Zlatan Vauda je bil odlični dirigent, vesel človek, poln delovne energije, bilo je polno vicev o nas, otrokom se je vse to zdelo veselo in zabavno. Pristop samemu delu je bil resen in bil preveč "izogibanja" in zamude so strogo sankcionirane, sploh, eno profesionalno vzdušje."

Milena Kitić, operna solistka pravi: "Verjamem, da je za večino nas, ki smo iz naše generacije ostali v tem poklicu, zaslužen Zlatan Vauda."

V knjigi se nahaja tudi govor vrhunskega pianista in profesorja Aleksandra Serdarja, člana Otroškega zbora ki je, skupaj s sestro, operno solistko, imel prve stike s svetom glasbe ravno prek svojega dirigenta: "Petje v Zboru je pomenilo doseganje visoke strokovnosti s trdnim delom. Gospoda Vaudo, mi smo ga sicer imenovali "tovariš Vauda", kar danes ni priljubljeno, smo gledali kot avtoriteto, ki je od nas zahtevala

preveč. Vsekakor je gospod Vauda kot skladatelj, kot filozof, kot zavestna oseba, imel neverjeten vpliv na vse nas. Vsaka zavestna oseba ima neverjeten vpliv na svojo okolico, posebej en skladatelj, en glasbenik, ki je na ta način zaznamoval naše odraščanje in vnesel v nas, v naša življenja, v naš proces razmišljanja tako disciplino kot določene vidike, ki smo mi, pozneje, vsak v svojem poklicu, nosili skozi sebe in uporabljali na način, kot smo jih lahko v sebi prepoznali in spoznali. Vsi se spomnimo tega krasnega obdobja druženja, spomnimo se velikega vpliva in osebnosti Zlatana Vaude in vsi smo mu bili hvaležni na tem krasnem času, na njegovi potrpežljivosti, na njegovem delu z nami in na vsem kar je on, skozi to naše obdobje, uspel prenesti in vgraditi v vse kar smo skupaj naredili.”

Zlatan Vauda, Zbor RTB-a, 1984, Kolarac, Beograd

Na promociji je Slobodan Atanacković v zvezi s tem časom povedal, da je družba računala na kulturo in se je zavedala

njenega odločilnega mesta v preživetju, kakovosti in ohranjanju družbe. Navedel je besedilo *Otroška glasba v okviru družbenih zbivanja* iz 1971, ki ga je Zlatan Vauda prebral na simpoziju v Opatiji, kjer govori o dejavnikih, ki vplivajo na razvoj otroške osebnosti skozi povestne, evolucijske, sociološke in kulturne vidike, ki neizogibno vplivajo na oblikovanje majhnega človeka. “Med številnimi obveznostmi, ki so bile sestavni del delovanja Otroškega zbora, med koncerti in vajami, v tistih vsakodnevnih težavah, ki jih je delil s člani ansambla katerim je bil pedagog, prijatelj in oče, je Vauda vedno mislil o otrocih. Na to ga ni spodbudila samo njegova profesionalna določitev, ki je v zvezi z delom z otroki, ampak je premišljeval tudi o različnih kulturnih težav s katerimi so se soočale prihodne generacije.” Govornik je z obžalovanjem rekel, da se je spremenilo mesto kulture v društvu, po njegovem mnenju, gre na slabše.

Dirigentka Vesna Šouc je spregovorila o srečanjih z Vaudo, najpogosteje v žirijah tekmovanj zborov, kjer je Zlatan Vauda bil znan po tem, kako natančno beleži, in potem obrazloži vsak takt glasbenega teksta z vrsto sugestij za profesorje glasbe. Dirigentka Snežana Despotović je povedala, da je počaščena, ker je poznala Zlatana Vaudo, ki ji je v težkih 90-ih, ko je sama začela svoje delo z Otroškim zborom, dal profesionalno in človeško spodbudo, da vodi zbor in še naprej, z imanentnimi težavami, ki izhajajo iz mesta kulture v

društvu, skrbi za osebni zvok otroškega zbora.

Aleksandra Paladin je knjigo koncipirala kronološko, rekoč da je ona “samo zbrala sedanje gradivo”, zato se je zahvalila v knjigi, in tudi na promociji, Mariji Vaudi za gradivo, ki ji je z zaupanjem, odstopljeno iz družinskih arhivov. Povedala je nekaj zasebnih podrobnosti iz njenih srečanj z Vaudo, katerega je njen sin klical Zlatni Vauda.

Otroški zbor RTS, 2013

Društvo Sava je ob tej priložnosti za svojo knjižnico dobilo na dar knjigo. Za občinstvo v prostorih Društva pa je bila predvsem vznemirljiva neposredna udeležba in nastop članov Otroškega zbora RTS, ki so izvedli nekaj pesmi iz svojega sedanjega, trenutnega repertoarja. Občinstvo je uživalo v priljubljenih evergrin napevih, ki so v otroškem izvajanju izpolnile prostor in vezale pozornost prisotnih toliko, da je Otroški zbor na bis odpel *Tam, nekje za mavrico*.

Marija Vauda

Prevedli: Marijana Žerađanin in Antonina Dotlić

KULTURNI DOGODKI – SLOVENC V BEOGRADU

Kiparska razstava Ivana Gračnera

Od 28. avgusta do 10. septembra 2013 je potekala samostojna razstava iz cikla *Življenjske vertikale*, člana Društva Sava Ivana Gračnera v Galeriji ULUS.

Ivan Gračner (1975) je diplomiral leta 2002 na Oddelku za kiparstvo Fakultete uporabnih umetnosti v Beogradu. Na tej fakulteti je leta 2010 naredil magistririj. Leta 2006 se je kot študent udeležil Cite des Art v Parizu. Udeležil se je več kot 100 skupnih mednarodnih razstav. Do sedaj je priredil sedem samostojnih razstav. Dobitnik je značilnih nagrad in priznanj. Član je ULUS-a i ULUPUDS-a.

Na razstavi v Galeriji ULUS se je Gračner beograjskem občinstvu predstavil z deli iz cikla *Življenjske vertikale*. Skulpture so nastale leta 2012 in 2013 in so narejene iz lesa in kovine.

Društvo likovnih umetnikov uporabne umetnosti in oblikovalcev Srbije (ULUPUDS) je 13. novembra proslavilo 60-letnico obstoja v prostorih Jugoslovanske kinoteke. Ob tej priložnosti so bile podeljene letne nagrade in priznanja. Nagrado za svoje delo je prejel tudi Ivan Gračner.

MandičStroj in Nevihta na Bitef festivalu

Aplavz gledališčnikom iz Slovenije je 27. septembra zvečer dolgo in glasno odmeval na kar dveh prizoriščih 47. beograjskega Bitefa, enega od najstarejših in najuglednejših gledaliških festivalov na območju bivše Jugoslavije. Namreč, v Bitef teatru je s

projektom MandičStroj v režiji Bojana Jablanovca nastopil Marko Mandić, takoj za njim pa MGL iz Ljubljane v veliki dvorani Jugoslovanskega dramskega gledališča z lani na Borštnikovem srečanju obilno nagrajeno Nevihto v režiji Jerneja Lorencija.

Predstav na "slovenskem dnevu na Bitefu" so se udeležili tudi predstavniki veleposlaništva na čelu z veleposlanikom Francom Butom, ob njunem zaključku pa je veleposlaništvo v sodelovanju s podjetji Perutnina, Mercator Srbija in Dondon v prostorih JDP v zahvalo za odlično promocijo slovenske kulture pripravilo sprejem za slovenske gledališčne, organizatorje Bitefa in druge goste.

Gledališka predstava "Paraziti su među nama – 25.671"

Prešernovo gledališče iz Kranja in Center za kulturno dekontaminacijo v Beogradu so 12. oktobra občinstvo povabili na gledališko predstavo, ki je močno vplivala na vse gledalce. Gre za predstavo, ki govori o Zbrisanih v Sloveniji, ki jih je leta 1992 bilo 25.671. To so bili ljudje, državljani takrat že bivše Jugoslavije, ki so iz registra prebivalcev enostavno zbrisani. Avtor predstave, Oliver Frljić, se je ukvarjal s kontroverzami nastalimi v tem obdobju in predstava govori o problemu zbrisanih, ljudi, ki so ostali brez države in svoje identitete.

Promocija slovenske kulture v Madlenianumu

V nedeljo, 13. oktobra 2013 smo se v Operi in teatru Madlenianum udeležili neverjetnega dogodka, katerega velikokrat omenimo tudi danes, koncerta klasične in tango glasbe v okviru Promocije slovenske kulture.

Vrhunska violinistka, po rodu Ukrajinka, Oksana Peceny in Matic Dolenc, mladi slovenski kitarist sta naredila spektakel s svojo kombinacijo klasične in tango glasbe ob kateri smo prisotni zares uživali! Onadva sta se srečala pred nekaj leti v Sloveniji in začela intenzivno in rodovitno sodelovanje. Za svoj prvi obisk v Srbiji sta pripravila edinstven program sestavljen iz del klasičnih in sodobnih skladateljev (Corelli, Vivaldi, Paganini, Živković, Piazzolla, Machado, Morel, Monti...).

Hkrati sta v prvem nadstropju Madlenianuma potekala še dva programa, v prostoru Bele Etage Promocija slovenskega oblikovanja in predstavitev knjige Maye Peron *Začni? Včera! – vilinski simboli / Startuj? Juče! – vilinski simboli*.

Koncert – MPZ Cantemus iz Kamnika & beograjski zbor Vox Slavicum

Oktobra smo se udeležili še enega koncerta zborovske glasbe, kar pomeni, da smo oktobra imeli res pestro kulturno življenje! Namreč, mešani pevski zbor Cantemus iz Kamnika je v soboto, 12. oktobra, v Slavnostni dvorani beograjske Glasbene šole Stanković skupaj z beograjskim zborom Vox Slavicum izvedel izjemen koncert, ob katerem smo imeli priložnost prisluhniti skladbam srbskih in slovenskih skladateljev.

Predstavitve Ptuja v Pančevu

Namestnik veleposlanika Milan Predan se je 13. decembra 2013 udeležil predstavitve mesta Ptuj v prostorih Kulturnega centra Pančevo, ki ga je pripravilo tamkajšnje Združenje Slovencev Južnega Banata Logarska Dolina pod vodstvom njegovega prizadevnega predsednika Josipa Webra. V goste so povabili tudi ravnateljico osnovne šole Ljudski vrt iz Ptuja Tatjano Vaupotič-Zemljič, ki je predstavila to ustanovo, in predstavnika ptujske karnevalske skupine Koranti-Pravi demoni Janka Bedrača, ki je s kurentsko obleko poskrbel za nekaj pustnega vzdušja, obiskovalci pa so se lahko z lepotami Ptuja kot najstarejšega slovenskega mesta seznanili z dvema kratkima filmoma.

Kulturni program so s pesmijo in recitalom obogatili vzgojitelji in učenci osnovne šole Đura Jakšić iz Pančeva, ki je že vzpostavila sodelovanje s ptujsko osnovno šolo. Predstavniki veleposlaništva je poudaril pomembnost vzpostavljanja novih stikov med šolami in občinami v Sloveniji in Srbiji, ki je še zlasti pomembno za mlade, saj jim izmenjave obiskov dajejo možnost bolje spoznati drug drugega.

Viri: <http://www.belgrade.embassy.si/>
<http://slovinci.rs/2013/>
<http://www.drustvosava.org/>

Priredila: Darja Kovrlija

MOJI SPOMINI

Leta neusmiljeno tečejo. Pogosto se v tej naglici borimo, da bi ohranili v spominu tisto, za kar mislimo, da je najvredneje, najpomembneje, kar določa ali je določalo življenja naših prednikov, naša življenja. In kar mislimo, da je potrebno vgraditi v življenja naših naslednikov.

S sorodniki, Lipca (okoli leta 1960)

Rojen sem in živim v Beogradu. Sem eden od stotih ali tistočih ljudi, ki so in še danes živijo v tem lepem mestu.

Oče, rojen v Ljubljani, je zapustil rojstno mesto že kot dvanajstletni deček nekje v dvajsetih letih prejšnjega stoletja. Skupaj z leto dni starejšim bratom sta krenila proti Srbiji, natančneje v Vršac v vojaško glasbeno šolo.

Tukaj nekako se začinja moja zgodba, ki jo rad pripovedujem otrokom, a danes še svojim vnukom. Pripovedujem jim o težkem življenju otroka v takratni Sloveniji, ko ni bilo dovolj hrane, da bi se prehranila sedemčlanska družina. O odraščanju daleč od doma v surovih pogojih kasarniškega življenja. O vojni in ujetništvu v nemških taboriščih, o begu in mnogih nevarnostih, ki jih prinaša begunstvo ... in končno o svobodi in Beogradu.

Andrea, prvo mesto

Osvobodjena zemlja in možnost, da smo se srečali z mamo, brati, sestro in ostalimi. Očeta več ni bilo, ubili so ga Italjani v eni od racij v letu 1941.

Na koncu vojne sem se rodil tudi jaz in postal del te naše družinske zgodbe. Živeli smo skromno kot takrat vsi ljudje, a bili smo srečni.

V Slovenijo smo odhajali za vsake počitnice. Potovali smo z vlakom. Lokomotiva je hitela preko ravnih Vojvodine in Slavonije in do Zagreba. Kmalu smo prispeli v Slovenijo. Pogled skozi okno vlaka je zaobjel hitro Savo, hribe v okolici, proga je vijugala vse do Ljubljane. V Ljubljani nas je čakala mama (tako smo klicali) babico, teta in stric. To so bili moji prvi kontakti s Slovenijo, počutil sem se čudovito, vse mi je bilo zanimivo, bil sem poln novih doživetij. Veselil sem se, ker sem vedel, da bom naslednje leto preživel v Ljubljani kar tri mesece.

Nekega leta se je oče odločil obiskati svojo sestrično v Škofji Loki. Tu je bilo zelo nenavadno. Kot v pravljici. Lipca je mali zaselek blizu Škofje Loke, v katerem je stala najstarejša hiša naše družine. Najverjetneje je bila zgrajena na koncu 16. stol. V njej sta živela očetov stric in teta. Hiša je bila zidana iz zemlje, imela je eno veliko sobo, ki so jo pod stropom podpirale debele grede. V sobi je bila prelepo zidana peč ter dve majhni okni, ki sta gledali na dvorišče. Dvorišče se je odpiralo proti travniku in njivam. Hodnik je vodil v kuhinjo, stopnice na podstrežje, kjer je živel Piter z babico in dedkom.

Ziherl Vekoslav – Slavko, 15 let, Vranje (1927)

Do hiše se je prišlo po stezici, ki se je ločila od asfaltne ceste. Peljela je ob gozdu, dokler se ni blago spustila proti dolini. Tu so se na vsaki strani razprostirala polja, tik ob stezi so bila neenakomerno posajena stara jabolka. V bližini je bil kozolec, na katerem so bili zloženi snopi žita. Levo od hiše je stal hlev s

Družinska hiša, Lipca, Škofja Loka (1962)

kravami. Po dvorišču so se pasle kokoši, med njimi je bil prelep petelin.

Vse je bilo impresivno, nenavadno in čarobno. Vonj narave, kmetije se je mešal z vonjem, ki je prihajal iz domače kuhinje. Občutim ga še danes.

Da mi je bilo prijetno, so se potrudili moji sorodniki: Piter, Desana in Marija. Vsak dan se je nekaj dogajalo. Nabirali smo gobe, hribolazili ali se sprehajali ob mrzli in hitri reki Sori, v kateri smo se poskušali celo okopati. Kako smo se sporazumevali? Kot vsi otroci. V moji srbsčini je bilo čedalje več slovenskih besed.

Žal danes hiše v Lipci ni več, ni izdržala teže let. Morali so jo porušiti. A ostala sta Piter in Marija. Ostali so spomini na

preteklost, otroštvo in na vse, kar ga je obeležilo in naredilo tako lepega in nenavadnega.

Moja vnukinja Andrea se v Beogradu uči slovenščino, jezik svojih prednikov. Vsako leto gre s starši v Slovenijo. Vsi še vedno gojimo stare, dobre družinske odnose. Andea je navdušena nad prelepo naravo, gorami in jezeri in predvsem nad zmeraj prijetnimi in prisrčnimi ljudmi in družinami, s katerimi se srečuje. In ne smem pozabiti... Anrea je ena od najuspešnejših tekmovalk v Srbiji v disciplinah plezanja na umetni steni. Ne vem, zakaj je izbrala ravno ta šport. Verjetno ji je to v krvi, genih.

Marjan Ziherl

Prevedli: učenci skupine odraslih pri dop. pouku slovenščine

NA PLANINCAH...

TARCU, ZAHODNI ROMUNSKI KARPATI

Čeprav je Romunija v bistvu zelo blizu Beograda, je zelo malo obiskana in za nas dokaj skrivnostna. Le malo ljudi ve, da so manj kot 150 km od Beograda v Karpatih vrhovi visoki čez 2000 m. In naravnost tja smo se odpravili s Planinskim klubom Železničar iz Beograda 21. in 22. septembra 2013.

Po postanku v Vršču, kjer je bil Groždeb (praznovanje trgatve), smo prečkali Srbsko-Romunsko mejo in prišli v Resitu, nekoč pomembno industrijsko mesto z železarno, ki danes še komaj obratuje. Toda nekaj je ostalo iz slavne preteklosti in sicer veliki muzej parnih lokomotiv (tistih, ki so jih nekoč tukaj izdelovali) na odprtem. Lokomotive različnih velikosti so dobro ohranjene ter zbujaajo lepe spomine na čase, ko smo potovali skoraj izključno z vlaki. Obiskali smo tudi dom upokojenega rudarja, ki je vse življenje v rudarskih rovih nabiral zanimive minerale in jih razstavil na svojem domu. Nabral je zelo veliko, čudovito lepih mineralov v vseh barvah, oblikah in velikostih.

Po teh bolj turističnih ogledih smo se napotili v hribe, Zahodne Romunske Karpatate in sicer v smučarsko središče Muntele Mic, skoraj 1600m visoko. Prispeli smo v temi. Ker še ni bilo snega, smo prespali v enem od praznih hotelov in se zbudili dovolj zgodaj da smo lahko občudovali sončni izhod, daleč spodaj za megleno dolino. Sonce je posijalo na oblake, ki so bili pod nami in tudi nas pogrelo, ker je temperatura zunaj bila pod ničlo. Z minibusom smo se odpeljali do začetka vzpona na višini 1200m, in se znašli na čistini v lepem, mešanem gozdu iglavcev in listavcev. Sonce je skozi rahlo meglico in krošnje sijalo na travo, na kateri so lesketale kapljice rose in kristali slane. Hodili smo po lepi gozdni poti, ki se je počasi dvigala. Ob poti

smo občudovali veliko gob, različnih vrst in barv. Nekaj takšnega že dolgo nisem videl. Na eni jasi smo naredili kratek oddih in daleč naprej in visoko nad nami zagledali vrh Tarcu, 2190m, naš današnji cilj.

Nadaljevali smo po gozdu in smo prišli do meteorološke postaje, ki stoji na robu gozda. Po kratkem premoru smo začeli pravi vzpon, najprej dosti strm, potem nekoliko bolj položen, potem spet bolj strm, a vedno navzgor in tako do vrha. Rahlo vzvalovani, poševni travniki v nedogled in nobenega drevesa več. Hodili smo po travi že jesenskih barv, čedalje bolj posejani z kamenjem. Kakor smo pridobivali na višini, se je pogled na vse strani vse bolj odpiral. Ker je ozračje bilo čisto smo videli zelo daleč. Kamor smo pogledali so bile gore. Nižje pokrite z lepimi gozdovi, višje pa travnata in kamnita pobočja, na vrhovih pokrite s snegom. Nikjer sledov civilizacije. Mesta in vasi so sicer

v globokih dolinah, a jih nismo videli, ker so jih skrivali oblaki pod nami. Malo snega je zapadlo na vrhove prejšnjo noč in je sedaj nebo bilo temno modro, z belimi oblaki. Neverjeten, lep občutek neskončne širine in svobode. Sliši se samo šumenje vetra, sicer pa mir. Zaradi tega nas vedno znova zvabi v gore.

Trava, najprej gosta, je postajala bolj redka, zato pa se je bolj videlo kamenje različnih barv. Kar cele strani so bile rjavkaste, rumene, ali modro zelene od različnih mineralov, očitno ostankov pradednih izbruhov ognjenikov. Karpati so zelo bogati z rudninami in jih tudi izkoriščajo v številnih rudnikih.

Na začetku vzpona je bilo prijetno toplo, toda z višino je temperatura upadala in pod vrhom smo začeli hoditi po plitvem snegu, zrak je bil mrzel in je pihalo.

Tudi pod vrhom je meteorološka postaja, streha in antene na njej pa prekrite z žledom. Sam vrh je dokaj širok. Z njega se na vse strani odpira pogled na Karpate. Nešteti, podobni a goli vrhovi in vmes gozdnate doline. Karpati imajo veliko vrhov do višine 2550 m toda niso podobni tistimi alpskimi. So bolj zaobljeni, ostrih konic, kakšne vidimo vsepovsod v Alpah skoraj da ni.

Med časom vzpona se je nabralo kar nekaj oblakov in smo sedaj bili sredi njih, namreč bili so nad nami, pred nami pa tudi pod nami, in so skrivali doline. Čudoviti prizori so se vsako minuto spreminjali, ker je veter oblake okrog nas premikal sem ter tja, ene prizore je skrival druge pa razkrival. Temperatura je bila pod ničlo. Naenkrat smo se znašli tudi sredi oblaka, v megli in nismo videli nič. Še bolj mrzlo je postalo in smo se odpravili navzdol.

Pot navzdol, po travnikih ni bila posebej naporna, pa tudi ne preveč nevarna. Lahko smo uživali, ker je nižje bilo manj vetra in bolj toplo.

Na koncu smo spet hodili po lepem gozdu. Zdaj je bilo več časa, da smo lahko, kar ob poti nabirali gobe, predvsem lepe in zdrave gobane. Romunija je bogata z gozdovi, ki so še polni divjih živali. Veliko je volkov in medvedov zaradi česar ni priporočljivo hoditi sam po gozdu, toda nas je bilo veliko in smo bili dovolj hrupni, da smo vse živali pobegnile. Pri kombiju smo bili spet v megli oziroma oblaku. Ko smo pripeljali v dolino je večerno sonce še prijetno sijalo, bil je to zadnji dan letošnjega poletja v katerem smo občutili tudi zimo.

Besedilo in fotografije: Branko Zorko

V tej številki Biltena objavljamo imena tistih članov, ki so preminili in nas zapustili ali pa se preselili v neki drugi, upamo, boljši svet, kakorkoli kdo od nas to dojema. Objavljamo imena tistih, o čigar odhodu smo obveščeni. Hkrati vas prosimo, da nas obvestite, če veste še za kakšne člane društva, ki so umrli. Informacija naj vsebuje: ime in priimek, datum in kraj rojstva in smrti.

Miroslav Vrhovšek ★ 08. 02. 1941 Beograd – † 23. 11. 2013 Beograd

BILTEN
ДРУШТВО СЛОВЕНАЦА У БЕОГРАДУ - ДРУШТВО САВА
ДРУШТВО СЛОВЕНЦЕВ В БЕОГРАДУ - ДРУШТВО САВА

Založnik: DRUŠTVO SLOVENCEV V BEOGRADU – DRUŠTVO SAVA

Beograd, Terazije 3/IX, tel/fah +381 11

33 40 875, e-mail: sava-si@eunet.rs www.drustvosava.org

Uredništvo: Biljana Milenković-Vuković, glavna in odgovorna urednica, Anica Sabo, Branko Zorko, Snežana Goršek in Natalija Keržlin, člani.

Lektorica: Maja Đukanović.

Likovno-grafična priprava: Dušan Todorović, Aleksandra Anđelković in Jasmina Pucarević.

Bilten je brezplačen. Izhajanje Biltena financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Rokopisov, fotografij in risb ne vračamo. Podpisani članki predstavljajo osebo mnenje avtorjev, ki se nujno ne morajo strinjati z mnenjem

uredništva. Uredništvo ima pravico po potrebi skrajšati in prilagoditi prispеле priloge. Delo v Biltenu je volunteersko.

CIP - Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
061

BILTEN / Društvo Slovenaca "Sava" u Beogradu
ISSN 1452-9092 = Bilten (Društvo Slovenaca "Sava" u Beogradu)
COBISS.SR-ID 140641548